

**«ҚАЗАҚСТАН-ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ»
ЕНШІЛЕС БАНКІ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

**ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес жеке
қаржылық есептілік және тәуелсіз аудитордың
аудиторлық есебі**

Мазмұны

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есеп	1
Пайда немесе шығын және басқа жиынтық кіріс жөніндегі есеп	2
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп	3
Ақша қаражаттарының қозғалысы жөніндегі жеке есеп	4

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1 Қызметтің ұйымдастырушылық құрылымы және қызмет сипаттамасы	5
2 Банк өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта	5
3 Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат	6
4 Маңызды бухгалтерлік пайымдаулар мен бағалаулар	7
5 Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану	8
6 Жаңа стандарттар мен интерпретациялар	9
7 Сегменттер туралы ақпарат	9
8 Ақша қаражаттары және олардың баламалары	13
9 Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	15
10 Клиенттерге несиелер мен аванстар	15
11 Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	31
12 Инвестициялар	33
13 Өзге де активтер	34
14 Сатуға арналған айналымнан тыс активтер	35
15 Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	35
16 Клиенттердің қаражаты	36
17 Жалдау бойынша міндеттемелер	37
18 Өзге де міндеттемелер	38
19 Капитал	38
20 Пайыздық кірістер және пайыздық шығыстар	39
21 Кредиттік шығындар бойынша шығыстар	39
22 Комиссиялық кірістер мен шығыстар	40
23 Әкімшілік және өзге де операциялық шығыстар	41
24 Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	42
25 Шарттық және шартты міндеттемелер	43
26 Тәуекелдерді басқару	46
27 Әділ құнды бағалау	60
28 Қаржылық емес активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау	64
29 Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу	65
30 Капиталдың жеткіліктілігі	66
31 Есепті күннен кейінгі оқиғалар	68

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«ҚАЗАҚСТАН-ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
Акционерлеріне және Директорлар кеңесіне

Біздің пікір

Біздің пікірімізше, жеке қаржылық есептілік «ҚАЗАҚСТАН-ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ (бұдан әрі - «Банк») 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жеке қаржылық жағдайын, сонымен қатар көрсетілген күнге аяқталған жылдағы жеке қаржылық нәтижелері мен жеке ақша қаражатының қозғалысын барлық маңызды жағынан ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес шынайы түрде көрсетеді.

Аудит мәні

Біз Банктың келесілерді қамтитын жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік:

- 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жеке қаржылық жағдайы жөніндегі есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы жеке пайда немесе шығын және басқа жиынтық кіріс жөніндегі есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есеп; және
- есеп саясаты туралы маңызды ақпарат және басқа да түсіндірме ақпаратын қоса алғанда, жеке қаржылық есептілікке ескертпелер.

Пікір білдіру негіздемесі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың жеке қаржылық есептілік аудиті бойынша жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біздің аудиторлық дәлелдер пікір білдіруіміз үшін негіз болуға жеткілікті әрі тиісті деп есептейміз.

Тәуелсіздік

Біз Қазақстан Республикасындағы біздің жеке қаржылық есептілік аудитімізге қолданылатын Аудиторлық қызмет туралы заңның әдеп талаптарына және жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесі шығарған Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) (БХӘСК кодексі) сәйкес Банкке тәуелсіз болып табыламыз. Біз сондай-ақ Қазақстан Республикасының әдеп талаптарына және БХӘСК кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жеке қаржылық есептілікке жауапкершілігі

Басшылық осы жеке қаржылық есептіліктің ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалуы мен дұрыс ұсынылуы үшін және алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмаланулар жоқ жеке қаржылық есептілікті дайындауға қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты.

Жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық Банкті таратуға, оның қызметін тоқтатуға немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Банктің жеке қаржылық есептілігін дайындалуын қадағалауға жауапты.

Аудитордың жеке қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жеке қаржылық есептілікте және біздің пікіріміз берілген аудиторлық есеп шығарылымында алаяқтық немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалаулар жоқ екендігіне ақылға қонымды сенімділіктің болуы. Ақылға қонымды сенімділік – бұл жоғары деңгейдегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулар болған жағдайда оларды әрқашан анықтайтындығына кепілдік бермейді. Бұрмалау алаяқтық әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтығында пайдаланушылардың осы жеке қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, маңызды болып есептеледі.

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күдікшілікті сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан жеке қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғарырақ, себебі алаяқтық әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, қасақана өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесінен тыс іс-әрекеттерді қамтуы мүмкін;
- Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылған есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- біз басшылықтың есеп жүргізу үшін үздіксіз қызмет негізін қолдануының орындығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты айтарлықтай белгісіздік бар ма деген қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте жеке қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе, егер мұндай ақпаратты ашу тиісті түрде болмаса, пікірімізді өзгертуге тиістіміз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есеп жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
- тұтастай алғанда, жеке қаржылық есептіліктің ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ жеке қаржылық есептіліктің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ету үшін бақылаймыз;

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен өзара ақпараттық қатынастар жасаймыз, оларға өзге ақпараттан бөлек, жоспарланған аудиттің көлемі мен мерзімдерін, сондай ақ, аудит нәтижесінде туындаған маңызды ескертпелер туралы, оның ішінде, аудит барысында айқындалған ішкі бақылаудың маңызды жетіспеушіліктері туралы мәлімет береміз.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС атынан

Price Waterhouse Coopers LLP

Бекітілді:

А. Контратбаев

Азамат Контратбаев
Басқарушы директор
«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС
(Қазақстан Республикасы Қаржы
Министрлігінің 1999 жылғы 21 қазандағы
№0000005 Бас мемлекеттік лицензиясы)

Қол қойылды:

Айгуль Ахметова

Айгуль Ахметова
Партнер
Орындаушы аудитор
(2012 жылғы 27 тамызындағы
№0000083 Аудитордың біліктілігі
куәлігі)

2026 жылғы 27 наурыз

Алматы, Қазақстан

«ҚАЗАҚСТАН – ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АҚ
2025 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай жөніндегі жеке есеп

Мың қазақстандық теңгемен	Ескер- ту	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	8	101,225,389	105,214,700
Басқа банктердегі қаражат		5,343	-
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	9	1,021,650	1,027,054
Инвестициялар	12	7,001	554,379
Клиенттерге несиелер	10	188,073,012	172,082,310
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		26,278	26,278
Басқа активтер	13	958,006	1,791,672
Негізгі құралдар	11	5,889,398	4,823,657
Материалдық емес активтер	11	1,050,946	792,465
Сатуға арналған айналымнан тыс активтер	14	6,895,384	8,489,108
АКТИВТЕРДІҢ ЖИЫНЫ		305,152,407	294,801,623
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	15	22,246,701	22,270,571
Клиенттердің қаражаты	16	163,260,454	171,863,434
Жалдау бойынша міндеттемелер	17	651,867	483,702
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі		326,362	183,695
Басқа міндеттемелер	18	1,266,538	890,002
МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІҢ ЖИЫНЫ		187,751,922	195,691,404
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	19	48,500,000	48,500,000
Бөлінбеген пайда		67,443,389	49,116,297
Резервтік капитал	19	1,177,175	1,177,175
Негізгі құралдарды қайта бағалау қоры		279,921	316,747
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		117,400,485	99,110,219
БАРЛЫҒЫ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР		305,152,407	294,801,623

Банк Басқармасының атынан 2026 жылғы 27 наурыз шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

 Саваш Зорлу
 Басқарма Төрағасы

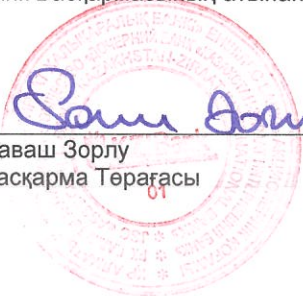

 Анна Чернова
 Бас бухгалтер

«ҚАЗАҚСТАН – ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АҚ

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы пайда немесе шығын және басқа жиынтық кіріс жөніндегі жеке есеп

Мың қазақстандық теңгемен	Ескер- ту	2025 ж.	2024 ж.
Тиімді пайыздық мөлшерлеменен есептелген пайыздық кірістер	20	39,042,245	27,424,894
Пайыздық шығыстар	20	(11,659,222)	(7,436,416)
Таза пайыздық маржа		27,383,023	19,988,478
Бұрын құрылған несиелік шығындар резервтерін (құру шығындары)/қалпына келтіру	21	(479,229)	13,752,591
Несиелік шығындар резервін құрғаннан кейінгі таза пайыздық маржа		26,903,794	33,741,069
Комиссиялық кірістер	22	1,665,266	1,715,285
Комиссиялық шығыстар	22	(764,786)	(555,243)
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайда			
- сауда операциялары		2,087,134	2,461,914
- валюталық баптарды қайта бағалау		19,886	59,608
Басқа кірістер		548,185	434,675
Әкімшілік және өзге де операциялық шығыстар	23	(6,101,584)	(5,509,588)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі пайда		24,357,895	32,347,720
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	24	(6,067,629)	(7,041,003)
БІР ЖЫЛДАҒЫ ПАЙДА		18,290,266	25,306,717
Жыл ішіндегі басқа жиынтық пайда		-	-
Бір жылдағы жиынтық пайда		18,290,266	25,306,717
Акцияға базалық және сұйылтылған пайда (теңгемен)	19	377.12	521.79

Банк Басқармасының атынан 2026 жылғы 27 наурыз шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

 Саваш Зорлу
 Басқарма Төрағасы

 Анна Чернова
 Бас бухгалтер

«ҚАЗАҚСТАН – ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АҚ

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы меншікті капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есеп

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Ескерту	Акционерлік капитал	Резервтік капитал	Негізгі құралдарды қайта бағалау қоры	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2024 ж. 1 қаңтарындағы қалдық		48,500,000	1,177,175	779,176	23,347,151	73,803,502
Бір жылдағы шығыс		-	-	-	25,306,717	25,306,717
Басқа жиынтық табыс		-	-	-	-	-
2024 ж. жиынтық табыс жиыны		-	-	-	25,306,717	25,306,717
Негізгі құралдарды қайта бағалау қорынан аудару		-	-	(462,429)	462,429	-
2024 ж. 31 желтоқсандағы қалдық	19	48,500,000	1,177,175	316,747	49,116,297	99,110,219
Бір жылдағы табыс		-	-	-	18,290,266	18,290,266
Басқа жиынтық шығын		-	-	-	-	-
2025 ж. жиынтық табыс жиыны		-	-	-	18,290,266	18,290,266
Негізгі құралдарды қайта бағалау қорынан аудару		-	-	(36,826)	36,826	-
2025 ж. 31 желтоқсандағы қалдық	19	48,500,000	1,177,175	279,921	67,443,389	117,400,485

Банк Басқармасының атынан 2026 жылғы 27 наурыз шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

 Саваш Зорлу
 Басқарма Төрағасы

 Анна Чернова
 Бас бухгалтер

«ҚАЗАҚСТАН – ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АҚ

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы ақша қаражаттарының қозғалысы жөніндегі жеке есеп

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Ескер- ту	2025 ж.	2024 ж.
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ			
Алынған пайыздар		34,736,343	31,935,142
Төленген пайыздар		(11,389,691)	(7,356,456)
Алынған комиссиялар		1,661,851	1,727,880
Төленген комиссиялар		(764,786)	(555,243)
Шетел валютасымен операциялар бойынша шығындарды шегергендегі пайда		2,087,134	2,461,914
Алынған басқа операциялық кірістер		9,458	55,849
Персоналға төленген шығыстар		(2,510,017)	(1,926,531)
Алынған дивидендтер		251,874	155,003
Төленген өзге де әкімшілік және операциялық шығыстар		(2,792,204)	(2,885,588)
Төленген корпоративтік табыс салығы		(5,924,962)	(7,065,000)
Операциялық қызметтен операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі ақша ағындары		15,365,000	16,546,970
<i>Операциялық активтерді таза (ұлғайту) / азайту</i>			
Басқа банктердегі қаражат		(5,000)	982,850
Клиенттерге несиелер		(14,478,052)	(49,904,939)
Басқа активтер		828,731	532,454
<i>Операциялық міндеттемелерді таза ұлғайту/(азайту)</i>			
Басқа банктер мен несиелік мекемелерінің қаражаты		688,475	18,265,590
Клиенттердің қаражаты		(6,312,302)	8,429,449
Басқа міндеттемелер		(139,934)	185,441
Операциялық қызметтен пайдаланылған таза ақша қаражаты		(4,053,082)	(4,962,185)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ			
Еншілес ұйымдардың капиталына инвестицияларды қайтару		547,378	-
Негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді сатып алу		(1,729,927)	(637,824)
Сатуға арналған негізгі құралдар мен ұзақ мерзімді активтерді сатудан түсетін түсімдер		1,861,274	2,306,468
Инвестициялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты		678,725	1,668,644
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ			
Жалдау бойынша қарыздың негізгі сомасын төлеу		(267,204)	(224,321)
Қаржы қызметіне пайдаланылған таза ақша қаражаты		(267,204)	(224,321)
Күтілетін несиелік шығындардың ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	8	2,879	2,750
Айырбас бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері		(350,629)	3,502,173
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза азаюы		(3,989,311)	(12,939)
Жыл басындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары		105,214,700	105,227,639
Жыл соңындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	8	101,225,389	105,214,700

Банк Басқармасының атынан 2026 жылғы 27 наурыз шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

 Саваш Зорлу
 Басқарма Төрағасы

 Анна Чернова
 Бас бухгалтер

5-тен 68-ге дейінгі беттердегі қоса беріліп отырған ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

1 Қызметтің ұйымдастырушылық құрылымы және қызмет сипаттамасы

«ҚАЗАҚСТАН – ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ (бұдан әрі мәтін бойынша – "Банк") 1993 жылы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелді. Банк өз қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі (бұдан әрі мәтін бойынша – "Агенттік") 2020 жылғы 3 ақпанда берген №1.2.67/241 бас банк лицензиясына сәйкес жүзеге асырады.

Банк халықтың салымдарын қабылдайды, Қазақстан аумағында және одан тыс жерлерде кредиттер береді және ақша қаражатын аударуды жүзеге асырады, валюта айырбастау операцияларын жүргізеді, сондай-ақ Банктің клиенттері болып табылатын заңды және жеке тұлғаларға басқа да банктік қызметтер көрсетеді.

Банк салымдарды міндетті сақтандыру жүйесінің қатысушысы болып табылады. Бұл жүйе 2006 жылғы 7 шілдедегі "ҚР Екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жұмыс істейді және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі – "ҚР ҰБ") реттейді. Сақтандыру банктің ұлттық валютадағы жинақ салымдары (депозиттері) бойынша 20 миллион теңгеге дейін, ұлттық валютадағы карточкалар, шоттар және басқа да депозиттер бойынша 10 миллион теңгеге дейін және банкроттық және банк қызметін жүзеге асыруға ҚРҰБ лицензиясы қайтарып алынған жағдайда әрбір жеке салымшының алдында шетел валютасындағы кепілдендірілген депозиттер бойынша 5 миллион теңгеге дейін міндеттемелерін жабады. 1993 жылдан бастап Банк Қазақстан қор биржасының (бұдан әрі мәтін бойынша – "ҚҚБ") мүшесі болып табылады және валюталық операцияларға қатысады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің филиалдық желісіне Қазақстан Республикасында орналасқан 7 филиал және 1 банктік қызмет көрсету орталығы (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 7 филиал және 1 банктік қызмет көрсету орталығы) кіреді.

Банктің бас кеңсесінің тіркелген мекенжайы: Қазақстан Республикасы, А05F8G3, Алматы қ., Наурызбай батыр к-сі, 17А, 3-қабат.

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің акционерлері:

Атауы	31 желтоқсан 2025 ж. %	31 желтоқсан 2024 ж. %
T.C. ZiraatBankasi A.S.	99.92	99.92
Emlak Planlama Insaat Proje Yonetimi ve Ticaret A.S.	0.08	0.08
Жиыны	100.00	100.00

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің бақылаушы акционері T.C. Ziraat Bankasi A. S. (Түркия) (бұдан әрі мәтін бойынша – "Бас ұйым" немесе "бақылаушы акционер") болып табылады. T.C. Ziraat Bank A.Ş.-дің жалғыз акционері – Түркияның активтерін басқару қоры.

2 Банк өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Ресей мен Украина арасындағы соғыс

Ағымдағы саяси жағдайдың ұзақ мерзімді салдарын және оның экономикалық жағдайға әсерін болжау қиын, ал басшылықтың қазіргі күтулері мен бағалаулары нақты нәтижелерден өзгеше болуы мүмкін.

Операциялық орта

2025 жылғы шілдеде Fitch Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі тұрақты болжаммен "BBB" деңгейінде Қазақстан эмитентінің шетел валютасы бойынша дефолтының (IDR) ұзақ мерзімді рейтингін растады. Fitch пікірінше, Қазақстанның "BBB" рейтингі мемлекеттің ірі таза шетелдік активтерімен (SNFA), шетел валютасының резервтерімен, төмен мемлекеттік қарызымен, алтын бағасының өсуімен және Теңіз мұнай кен орнының күтілетін өндіріс көлемінен тыс кеңеюімен қолдау табады. Алайда, бұл факторларға шикізат экспортына жоғары тәуелділік, әлсіз макроэкономикалық саясат және институционалдық басқару және жоғары инфляция әсер етеді.

2 Банк өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта (жалғасы)

Қазақстан әлі де тауарлар экспортының 80%-н құрайтын шикізат тауарларының экспортына қатты тәуелді болады. Тек көмірсутектер тауарлар экспортының 50%-дан астамын құрайды, олардың көпшілігі Ресей арқылы Каспий құбыр консорциумы (КҚК) арқылы жеткізіледі. КҚК реттеушілік және қауіпсіздік мәселелеріне байланысты кейбір іркілістерге ұшырады, алайда Қазақстанның Ресеймен және Батыспен қарым-қатынастарын шебер басқаруын ескере отырып, КҚК арқылы экспортта ауқымды үзілістер қаупі төмен болып саналады.

Жалпы алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарыққа төн сипаттарды көрсетуді жалғастыруда. Мұндай сипаттарға, шектеусіз түрде, ұлттық валютаның ел аумағынан тыс жерлерде еркін айырбасталмауы, сондай-ақ қарыздық және үлестік бағалы қағаздар нарықтарындағы өтімділіктің төмен деңгейі жатады.

Осы жеке қаржылық есептілікті жасау күніне Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми айырбастау бағамы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы 1 АҚШ доллары үшін 505,53 теңгемен салыстырғанда 1 АҚШ доллары үшін 481.83 теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 1 АҚШ доллары үшін 525,11 теңге).

Инфляция 2025 жылы салыстырмалы түрде тұрақты болып қалды және 2024 жылғы желтоқсандағы 8,6%-бен салыстырғанда 2025 жылғы желтоқсанда 12,3%-ға дейін төмендеді. Экономиканың өсуі 2024 жылғы 3,8%-бен салыстырғанда 2025 жылы 6,4%-ға дейін өсті. Сарапшылар 2026 жылы ЖІӨ өсімі 6,2% деңгейінде қалады деп болжайды.

Экономикалық орта Банктің қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай әсер етеді. Басшылық Банк қызметінің тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдайды. Алайда, қазіргі экономикалық жағдайдың болашақ салдарын болжау қиын, ал басшылықтың қазіргі күтулері мен бағалары нақты нәтижелерден өзгеше болуы мүмкін.

Инфляцияға қарсы бағытты күшейту және ақша-несие саясаты құралдарын жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі 2025 жылғы шілдеде ең төменгі резервтік талап нормаларын көтерді, нәтижесінде Банк Ұлттық Банкте ұсталатын қаражат көлемін арттыруға міндетті болды. Банктік сектордың осы өзгерістерге бейімделуін қамтамасыз ету мақсатында жыл бойы резервтік талап нормалары кезең-кезеңімен мақсатты деңгейлерге көтерілуде.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасындағы қаржы секторына саяси, заңнамалық, фискалдық және реттеуші өзгерістер әсер етеді. Қазақстан Республикасындағы болашақ экономикалық тұрақтылықтың перспективалары көбінесе Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ банктің бақылауынан тыс құқықтық және саяси дамуға байланысты.

3 Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат

Қаржылық есептілікті дайындау негізі.

Бұл жеке қаржылық есептілік ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалды.

Осы жеке қаржылық есептілік бастапқы тану әділ құн бойынша жүзеге асырылатын қаржы құралдарын қоспағанда, жер және ғимараттар құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық жылжымайтын мүліктің негізінде дайындалған. Осы жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылатын есеп саясатының негізгі ережелері төменде келтірілген. Бұл қағидаттар, егер өзгеше көрсетілмесе, жеке қаржылық есептілікте ұсынылған барлық кезеңдерге қатысты дәйекті түрде қолданылды.

Бұл жеке қаржылық есептілік акционер, Агенттік және банк клиенттері болып табылатын негізгі пайдаланушыларға бағытталған. Осы жеке қаржылық есептілікте негізгі пайдаланушылардың банктің іскерлік және экономикалық қызметі туралы жеткілікті білімі бар және ақпаратты тиісті түрде тексереді және талдайды. Кейде тіпті білімді және мұқият пайдаланушылар белгілі бір қаржылық есептілікте көрінетін күрделі экономикалық құбылыстар туралы ақпаратты түсіну үшін кеңесшінің көмегіне мұқтаж болуы мүмкін.

Бұл жеке қаржылық есептіліктің мақсаты-басшылық негізгі пайдаланушылар үшін маңызды деп санайтын ақпаратты ашу. Басшылық маңызды емес ақпаратты маңызды емес ақпаратпен жабу арқылы осы қаржылық есептіліктің түсінігін төмендетпеуге тырысады. Жеке қаржылық есептілікте есеп саясатының елеулі ақпараты, тиісті жағдайларда ашылған тиісті ескертпелерде ғана ашылады.

3 Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің стресстік активтерді басқару саласында жұмыс істейтін еншілес ұйымда 100% иелігі бар (2024 жылғы 31 желтоқсанға қарай – екі еншілес компанияда). Толық ақпарат 12-ескертпеде берілген.

Бақыланатын ұйымдар осы жеке қаржылық есептілікке шоғырланбаған. Бақыланатын ұйымдарға инвестициялар өзіндік құны бойынша есепке алынды. Бұл жеке қаржылық есептілік 2026 жылғы 27 наурызда Банк басшылығы шығаруға бекіткен шоғырландырылған қаржылық есептілікпен бірге қаралуы тиіс. 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған, ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалған және 2026 жылғы 27 наурызда шығарылған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілік Банктің ресми сайтында қолжетімді.

Осы жеке қаржылық есептілік, егер өзгеше көрсетілмесе, мыңдаған қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – "теңге" мәтіні бойынша) ұсынылған.

Шетел валюталарын қайта есептеу.

Жеке қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған, ол функционалдық валюта және Банктің жеке қаржылық есептілігін ұсыну валютасы болып табылады. Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция жасалған күні қолданыста болатын ҚҚБ белгілеген және жариялайтын айырбас бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданыстағы айырбас бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валютасындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар "шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайда – валюталық баптарды қайта бағалау" бабы бойынша пайда немесе залал құрамында көрсетіледі. Шетел валютасында бастапқы құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар операция жасалған күні қолданылып жүрген айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасында әділ құн бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құн айқындалған күні қолданылып жүрген айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасындағы операция бойынша шарттық айырбастау бағамы мен ҚҚБ ресми бағамы арасындағы айырма осындай операция жасалған күні шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістер құрамына енгізіледі. 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҚБ айырбас бағамы тиісінше 505.53 теңге және 1 АҚШ доллары үшін 525.11 теңгені құрады.

Қаржылық құралдарды бағалау санаттары

Банктің барлық қаржылық активтері, туынды қаржылық құралдарды қоспағанда, амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер санатына жатқызылған. Банктің барлық қаржылық міндеттемелері де, туынды қаржылық құралдарды қоспағанда, амортизацияланған құн бойынша көрсетілген. Туынды қаржылық құралдар пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық құралдар санатына жатқызылған.

4 Маңызды бухгалтерлік пайымдаулар мен бағалаулар

Банк қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға және келесі қаржы жылындағы активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына әсер ететін бухгалтерлік бағалаулар мен жорамалдар жүргізеді. Бухгалтерлік бағалау мен пайымдаулар үнемі талданады және басшылықтың өткен тәжірибесіне және басқа факторларға, соның ішінде қалыптасқан жағдайларда негізделген деп саналатын болашақ оқиғаларға қатысты күтулерге негізделген. Бухгалтерлік есеп саясатын қолдану барысында басшылық бухгалтерлік бағалауға қатысты кәсіби пікірлерді де қолданады. Қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға неғұрлым елеулі әсер ететін кәсіби пайымдаулар және келесі қаржы жылы ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын айтарлықтай түзету қажеттілігіне әкелуі мүмкін бухгалтерлік бағалау мыналарды қамтиды:

4 Маңызды бухгалтерлік пайымдаулар мен бағалаулар (жалғасы)

Қаржы активтері бойынша құнсызданудан күтілетін кредиттік залалдар/залалдар

Шығындарды бағалау ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес қаржылық активтердің барлық санаттары бойынша пайымдауды қолдануды талап етеді, атап айтқанда, құнсызданудан ККЗ/шығынды анықтау және несиелік тәуекелдің едәуір өсуін бағалау кезінде болашақ ақша ағындарының пайда болу мерзімі және қамтамасыз ету құнының мөлшерін бағалау қажет. Мұндай есептік бағалау бірқатар факторларға байланысты, олардың өзгеруі құнсыздану үшін бағалау резервтерінің әртүрлі сомаларына әкелуі мүмкін. Банктің ККЗ есептеулері бастапқы деректердің айнымалыларын және олардың өзара тәуелділіктерін таңдауға қатысты бірқатар негізгі болжамдарды қамтитын күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады. ККЗ есептеу модельдерінің элементтері, олар пайымдаулар мен есептеулер болып саналады, мыналарды қамтиды:

- Банктің несиелік тәуекелдің айтарлықтай өскенін бағалау үшін қолданатын критерийлері, нәтижесінде қаржылық активтердің құнсыздануы бойынша бағалау резерві бүкіл мерзімдегі ККЗ-ға тең сомада бағалануы керек және сапалы бағалау;
- олар бойынша ККЗ топтық негізде бағаланғанда, қаржылық активтерді Банкке біріктіру;
- әр түрлі формулаларды және бастапқы деректерді таңдауды қоса алғанда, ККЗ есептеу модельдерін әзірлеу;
- жұмыссыздық деңгейі мен қамтамасыз ету құны сияқты макроэкономикалық сценарийлер мен экономикалық деректер арасындағы байланысты анықтау, сондай-ақ дефолт ықтималдығы көрсеткіштеріне (PD), дефолт қаупі бар шамаға (EAD) және дефолт шығындарының деңгейіне (LGD) әсер ету;
- болжамды макроэкономикалық сценарийлерді таңдау және оларды ККЗ бағалау модельдері үшін экономикалық бастапқы деректерді алу ықтималдығын ескере отырып өлшеу.

Толық ақпарат 10 және 26-ескертпелерде берілген.

Несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Несиелік тәуекелдің едәуір арту фактісін анықтау үшін Банк есепті күнгі қаржы құралының қолданылу мерзімі ішінде дефолт қаупін бастапқы тану күніндегі дефолт қаупімен салыстырады. Бағалау процесінде есепті күндегі несиелік тәуекелдің нақты деңгейі емес, несиелік тәуекелдің салыстырмалы өсуі қарастырылады. Банк шамадан тыс шығындар мен күш-жігерсіз қол жетімді барлық негізделген және расталған болжамды ақпаратты, соның ішінде белгілі бір клиенттік портфельдердің мінез-құлық аспектілерін ескереді. Банк дефолт сәтіне дейін кредиттік тәуекелдің ұлғаюының мінез-құлық белгілерін және жеке құрал немесе портфель деңгейінде кредиттік тәуекелді бағалауға тиісті болжамды ақпаратты енгізуді айқындайды. Егер клиенттердің барлық несиелері мен аванстары бойынша күтілетін несиелік шығындар бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар ретінде бағаланса (яғни, қазіргі уақытта 1-кезеңдегілерді қосқанда және 12 айлық күтілетін несиелік шығындар ретінде бағаланады), 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындар үшін бағалау резерві 372,885 мың теңгеге артық болар еді (2024 жылғы 31 желтоқсан: 513,940 мың теңгеге артық).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дефолт ықтималдығының 10%-ға артуы немесе азаюы күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резервінің қорытынды сомасының 313,588 мың теңгеге ұлғаюына немесе төмендеуіне әкеп соқтырар еді (2024 жылғы 31 желтоқсан: 285,960 мың теңгеге ұлғаюы немесе төмендеуі). 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дефолт жағдайында залал мөлшерінің 10%-ға ұлғаюы немесе азаюы күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резервінің қорытынды сомасының 350,718 мың теңгеге ұлғаюына немесе төмендеуіне әкеп соқтырар еді (2024 жылғы 31 желтоқсан: 213,427 мың теңгеге ұлғаюы немесе төмендеуі).

5 Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану

Келесі жаңа стандарттар мен түзетулер 2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енді:

- ХҚЕС (IAS) 21 "Айырбастау мүмкіндігі шектеулі" түзетулері (2023 жылдың 15 тамызында шығарылды және 2025 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, жоғарыда көрсетілген түзетулерді қолдану Банктің жеке қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

6 Жаңа стандарттар мен интерпретациялар

2026 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын және Банк мерзімінен бұрын қабылдамаған жылдық кезеңдер үшін міндетті болып табылатын бірқатар жаңа стандарттар мен интерпретациялар жарияланды.

- Қаржы құралдарын жіктеу және бағалау талаптарына түзетулер - ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері (2024 жылдың 30 мамырында шығарылған және 2026 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттарын жыл сайынғы жетілдіру (2024 жылғы шілдеде шығарылған және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).
- Табиғатқа тәуелді электр энергиясына қатысты келісімшарттар - ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері (2024 жылдың 18 желтоқсанында шығарылды және 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 18 "Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу" (2024 жылдың 9 сәуірінде шығарылды және 2027 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 19 "Жария есептілігі жоқ еншілес компаниялар: ақпаратты ашу" (2024 жылдың 9 мамырында шығарылды және 2027 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕС 19 "Жария есептілігі жоқ еншілес компаниялар: ақпаратты ашу" түзетулері (2025 жылғы 21 тамызда жарияланған және 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 14 "Реттелетін кейінге қалдырылған шоттар" (2014 жылдың 30 қаңтарында шығарылды және 2027 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді).
- Инвестор мен оның қауымдастырылған немесе бірлескен компаниясы арасындағы активтерді сату немесе салым ХҚЕС түзетулері (IFRS) 10 және ХҚЕС (IAS) 28 (2014 жылдың 11 қыркүйегінде шығарылды және IASB анықталатын күннен басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, осы жаңа стандарттар мен түсініктемелер ХҚЕС (IFRS) 18 қоспағанда, банктің қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде, онда қазіргі уақытта Банк өзінің қаржылық есептілігіне түзетулердің әсерін бағалайды.

7 Сегменттер туралы ақпарат

Операциялық сегменттер – операциялық қызметтің нәтижелерін операциялық шешімдер қабылдауға жауаптылар тұрақты негізде талдайтын және оларға қатысты жеке қаржылық ақпарат бар, пайда алуға мүмкіндік беретін немесе шығыстар туындысын көздейтін қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыратын банктің құрамдас бөліктері. Банктің операциялық шешімдерін қабылдауға Банктің Басқармасы жауапты болып табылады.

Есеп беру сегменттерінің кіріс көзі болып табылатын өнімдер мен қызметтердің сипаттамасы

Банк тікелей дебеттік құралдар, ағымдағы шоттар, депозиттер, овердрафттар, кредиттер және басқа да кредиттік құралдар мен валюталық өнімдер болып табылатын корпоративтік банк операциялары–бір негізгі бизнес – сегмент негізінде қызмет жүргізеді. Банк сонымен қатар жеке банктік қызметтер, клиенттердің жеке шоттары, жинақтар, депозиттер, тұтынушылық несиелер болып табылатын бөлшек банктік операцияларды жүргізеді.

7 Сегменттер туралы ақпарат (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және осы күні аяқталған жылдағы есеп беру сегменттері туралы сегменттік ақпарат берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
2025 жылғы 31 желтоқсан			
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	101,225,389	-	101,225,389
Басқа банктердегі қаражат	5,343	-	5,343
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	1,021,650	-	1,021,650
Клиенттерге несиелер	185,635,877	2,437,135	188,073,012
Есепті сегменттер активтерінің жиыны	287,888,259	2,437,135	290,325,394
Бөлінбеген сомалар			14,827,013
АКТИВТЕР ЖИЫНТЫҒЫ			305,152,407
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	22,246,701	-	22,246,701
Клиенттердің қаражаты	113,206,914	50,053,540	163,260,454
Есепті сегменттер міндеттемелерінің жиыны	135,453,615	50,053,540	185,507,155
Бөлінбеген сомалар			2,244,767
МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІҢ ЖИЫНТЫҒЫ			187,751,922

7 Сегменттер туралы ақпарат (жалғасы)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
2025 жыл			
Тиімді пайыздық мөлшерлеменен есептелген пайыздық кірістер	38,583,212	459,033	39,042,245
Пайыздық шығыстар	(8,162,010)	(3,497,212)	(11,659,222)
Таза пайыздық кіріс	30,421,202	(3,038,179)	27,383,023
(Құру шығындары)/бұрын құрылған несиелік шығындар резервтерін қалпына келтіру	(468,164)	(11,065)	(479,229)
Несие портфелінің құнсыздануы бойынша резервтен кейінгі таза пайыздық кіріс	29,953,038	(3,049,244)	26,903,794
Комиссиялық шығыстар	1,351,766	313,500	1,665,266
Комиссиялық кірістер	(764,786)	-	(764,786)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза пайда:			
- сауда операциялары	2,087,134	-	2,087,134
- валюталық баптарды қайта бағалау	19,886	-	19,886
Басқа кірістер	548,185		548,185
Әкімшілік және өзге де операциялық шығыстар	(5,919,311)	(182,273)	(6,101,584)
Сегмент нәтижелері	27,275,912	(2,918,017)	24,357,895
Корпоративтік табыс салығын үнемдеу			(6,067,629)
БІР ЖЫЛДАҒЫ ПАЙДА			18,290,266

7 Сегменттер туралы ақпарат (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және осы күні аяқталған жылдағы есеп беру сегменттері туралы сегменттік ақпарат берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
2024 жылғы 31 желтоқсан			
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	105,214,700	-	105,214,700
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	1,027,054	-	1,027,054
Клиенттерге несиелер	169,311,913	2,770,397	172,082,310
Есепті сегменттер активтерінің жиыны	275,553,667	2,770,397	278,324,064
Бөлінбеген сомалар			16,477,559
АКТИВТЕР ЖИЫНТЫҒЫ			294,801,623
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Басқа банктер мен несиелік мекемелерінің қаражаты	22,270,571	-	22,270,571
Клиенттердің қаражаты	133,578,373	38,285,061	171,863,434
Есепті сегменттер міндеттемелерінің жиыны	155,848,944	38,285,061	194,134,005
Бөлінбеген сомалар			1,557,399
МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІҢ ЖИЫНТЫҒЫ			195,691,404

7 Сегменттер туралы ақпарат (жалғасы)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
2024 жыл			
Тиімді пайыздық мөлшерлемемен есептелген пайыздық кірістер	26,397,536	1,027,358	27,424,894
Пайыздық шығыстар	(4,983,634)	(2,452,782)	(7,436,416)
Таза пайыздық кіріс/(шығын)	21,413,902	(1,425,424)	19,988,478
Несиелік шығындарға бұрын құрылған резервтер бойынша қалпына келтіру	13,735,733	16,858	13,752,591
Несие портфелінің құнсыздануы бойынша резервтен кейінгі таза пайыздық кіріс/(шығын)	35,149,635	(1,408,566)	33,741,069
Комиссиялық кірістер	1,449,495	265,790	1,715,285
Комиссиялық шығыстар	(555,243)	-	(555,243)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза пайда:			
- сауда операциялары	2,461,914	-	2,461,914
- валюталық баптарды қайта бағалау	59,608	-	59,608
Басқа кірістер	434,675	-	434,675
Әкімшілік және өзге де операциялық шығыстар	(5,397,971)	(111,617)	(5,509,588)
Сегмент нәтижелері	33,602,113	(1,254,393)	32,347,720
Корпоративтік табыс салығын үнемдеу	-	-	(7,041,003)
БІР ЖЫЛДАҒЫ ПАЙДА	-	-	25,306,717

Банктің басқа банктердегі қаражат бойынша және белгілі бір кредиттер бойынша пайыздық кірістерден басқа барлық кірістері Қазақстан Республикасында пайда болады. Барлық айналымнан тыс активтер Қазақстан Республикасында орналасқан. Банк қызметінің географиялық салалары контрагенттің нақты орналасқан жері негізінде, яғни контрагенттің заңды тәуекелі емес, экономикалық тәуекел негізінде осы қаржылық есептілікке 26 ескертпеде келтірілген. Банкте 2025 және 2024 жылдары алынған жалпы кірістің он пайызынан астамын Банкке әкелетін клиенттер жоқ.

8 Ақша қаражаттары және олардың баламалары

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
90 күнге дейінгі мерзімге орналастырылған ҚРҰБ-дағы мерзімді депозиттер	58,627,672	62,524,740
90 күнге дейінгі мерзімге орналастырылған кредиттік ұйымдардағы мерзімді депозиттер	25,931,261	34,422,315
ҚР ҰБ-дағы корреспонденттік шоттар	12,975,707	6,050,507
Қолма-қол ақша	2,166,519	1,774,848
Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар	1,524,607	445,572
Барлығы ақша қаражаттары және олардың баламалары	101,225,766	105,217,982
ККЗ шегергенде	(377)	(3,282)
Барлығы ақша қаражаттары және олардың баламалары	101,225,389	105,214,700

8 Ақша қаражаттары және олардың баламалары (жалғасы)

Ақша қаражаттары мен олардың баламаларына қолма-қол ақша қаражаттары, ҚРҰБ-дағы қаражат және несиелік ұйымдардағы қаражат, оның ішінде қандай да бір шарттық міндеттемелермен ауыртпалықсыз пайда болған күннен бастап тоқсан күн ішінде өтеу мерзімі бар депозиттер кіреді.

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік сапа бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламаларын талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Міндетті резервтерді қоса алғанда ҚР ҰБ шоттары бойынша қалдықтар	Басқа банктердегі мерзімді депозиттер	Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>				
- А-тен А+ке дейінгі рейтингімен	-	17,695,222	132,370	17,827,592
- ВВВ - рейтингі бар Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі	71,603,379	-	-	71,603,379
- ВВВ-тен ВВВ+ке дейінгі рейтингімен	-	-	1,154,429	1,154,429
- ВВ-тен ВВ+ке дейінгі рейтингімен	-	8,236,039	204,651	8,440,690
- В-тен В+ке дейінгі рейтингімен	-	-	33,157	33,157
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда жалпы баланстық құн	71,603,379	25,931,261	1,524,607	99,059,247
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	-	(365)	(12)	(377)
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	71,603,379	25,930,896	1,524,595	99,058,870

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік сапа бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламаларын талдау келтірілген*:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Міндетті резервтерді қоса алғанда ҚР ҰБ шоттары бойынша қалдықтар	Басқа банктердегі мерзімді депозиттер	Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>				
- А-тен А+ке дейінгі рейтингімен	-	5,030,427	15,888	5,046,315
- ВВВ - рейтингі бар Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі	68,575,247	-	-	68,575,247
- ВВВ-тан ВВВ+ке дейінгі рейтингімен	-	-	48,993	48,993
- В-тан В+ке дейінгі рейтингімен	-	15,754,468	93,106	15,847,574
- рейтингсіз	-	13,637,420	287,585	13,925,005
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда жалпы баланстық құн	68,575,247	34,422,315	445,572	103,443,134
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	-	(3,276)	(6)	(3,282)
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	68,575,247	34,419,039	445,566	103,439,852

8 Ақша қаражаттары және олардың баламалары (жалғасы)

Банк S&P, Moody's және Fitch тәуелсіз халықаралық рейтингтік агенттіктері банктерге берген сыртқы рейтингтер негізінде ақша қаражаттарының және олардың баламаларының несиелік сапасын бағалайды.

Күтілетін несиелік шығындарды бағалау мақсатында ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдықтары 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1-кезеңге енгізілген. Күтілетін кредиттік залалды бағалауға көзқарас 26-ескертпеде келтіріледі.

Минималды резервтерге қойылатын талаптар

Қазақстан заңнамасына сәйкес Банк Банктің белгілі бір міндеттемелерінің пайызы ретінде есептелетін резервтік активтерді қолдауға міндетті. Мұндай резервтер ҚР ҰБ-дағы ағымдағы шоттарда және/немесе қолма-қол ақша массасында резервтерді қалыптастыру кезеңінде ҚР ҰБ-дағы ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттарының жиынтық сомасының орташа айлық қалдықтары және/немесе ұлттық валютадағы қолма-қол ақша қаражаты мөлшерінде сақталуы тиіс. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндетті резервтер талаптарға сәйкес 10,479,462 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 3,772,098 мың теңге).

9 Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын инвестициялық бағалы қағаздарға мыналар жатады:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
ҚР Қаржы Министрлігінің қазынашылық облигациялары	1,022,517	1,028,276
ККЗ резерві	(867)	(1,222)
Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын инвестициялық бағалы қағаздардың баланстық құны	1,021,650	1,027,054

Банк портфеліндегі бағалы қағаздар Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары болып табылады және BBB-рейтингіне ие.

Күтілетін несиелік шығындарды бағалау тәсілі 26-ескертпеде сипатталған. Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құны 27-ескертпеде келтірілген.

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар

Клиенттерге арналған несиелер келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер	141,523,955	136,634,300
Ірі клиенттерге берілген несиелер	50,886,007	39,105,686
Ипотекалық несиелер	1,442,905	1,582,236
Тұтынушылық несиелер	1,177,266	1,385,561
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейін амортизацияланған құн бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер мен аванстардың баланстық құны жиыны	195,030,133	178,707,783
Кредиттік портфельдің құнсыздануына арналған резервті шегергенде	(6,957,121)	(6,625,473)
Клиенттерге кредиттер мен аванстардың жиыны	188,073,012	172,082,310

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына Банк қарыз беру күніне жұмыскерлердің орташа жылдық саны екі жүз елуден асатын және (немесе) үш миллион айлық есептік көрсеткіштен асатын орташа жылдық табысы бар клиенттерге кредиттерді "ірі клиенттерге берілген кредиттер"; қарыз беру күніне жұмыскерлердің орташа жылдық саны екі жүз елуден аспайтын клиенттерге жіктейді адам және (немесе) "шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген кредиттер" сияқты айлық есептік көрсеткіштің үш миллионнан аспайтын орташа жылдық табысы. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы айлық есептік көрсеткіш 3,932 теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 3,692 теңге). Жеке тұлғаларға жылжымайтын мүлік кепілімен берілген несиелерді Банк "ипотека" санатына жатқызады. Банк Жеке тұлғаларға берілген барлық басқа несиелерді "тұтынушылық несиелер" санатына жатқызады.

Несиелерді қайта құрылымдау

Банк мүмкіндігінше кепілге өндіріп алудың орнына несиелер бойынша шарттарды қайта қарауға, мысалы, төлемдердің шарттық мерзімдерін ұзартуға және несиелеудің жаңа шарттарын келісуге тырысады. Банк қаржылық активті, мысалы, клиентке берілген несиені, егер Шарттың талаптары іс жүзінде жаңа несиеге айналатындай қайта қаралса және айырмашылық құнсызданудан болған шығын танылғанға дейін тануды тоқтатудан түскен пайда немесе залал ретінде танылса, тануды тоқтатады.

Бастапқы тану кезінде құрылған кредит сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (бұдан әрі – "СҚКҚ") актив болып есептелетін жағдайларды қоспағанда, кредиттер ККЗ-ны бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатады. Клиентке несиені тануды тоқтату керек пе, жоқ па, соны бағалау кезінде Банк, басқалармен қатар, келесі факторларды қарастырады:

- несие валютасын өзгерту;
- контрагентті өзгерту;
- модификация құралдың SPPI тестінің критерийлеріне сәйкес келмейтініне әкеледі ме.

Егер модификация ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, модификация тануды тоқтатпайды. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Банк амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін модификациялаудан болған залал құрамында табыс немесе залал құрамында ұсынылатын, пайда туралы шоғырландырылған есепте тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістің құрамында ұсынылатын модификациядан түскен пайданы немесе залалды таниды немесе шығын, құнсызданудан болған шығын танылғанға дейін.

Тануды тоқтатуға әкелмейтін модификация жағдайында Банк несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуінің болуын немесе активтерді несиелік құнсыздану ретінде жіктеу қажеттілігін қайта бағалайды. Активті модификация нәтижесінде кредиттік құнсызданған ретінде жіктегеннен кейін ол 3-кезеңнің құрамында кемінде 3 айлық сынақ кезеңінде қалады. Қайта құрылымдалған қарызды 3-кезеңнен ауыстыру үшін құнсызданудың барлық белгілерін жою және өзгертілген төлем кестесіне сәйкес кемінде үш төлем жүргізу қажет.

Қаржы активтерінің құнсыздануын бағалау

Банк тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамамен мәнін пайдалана отырып дисконтталатын ақшалай қаражаттың күтілетін жетіспеушілігін бағалау үшін ықтималдықты ескере отырып өлшенген бірнеше сценарийлер негізінде ККЗ есептейді. Қолма – қол ақшаның жетіспеушілігі-бұл келісімшартқа сәйкес ұйымға тиесілі ақша ағындары мен ұйым алуды күткен ақша ағындарының арасындағы айырмашылық. ККЗ есептеу механикасы төменде сипатталған, ал негізгі элементтер келесідей:

Дефолт ықтималдығы (PD)	<i>Дефолт ықтималдығы</i> - берілген уақыт аралығында дефолттың пайда болу ықтималдығының болжамды бағасы. Дефолт қарастырылып отырған кезең ішінде белгілі бір уақытта ғана орын алуы мүмкін, егер активті тану тоқтатылмаған болса және ол әлі де портфельдің бөлігі болып табылады.
Дефолт қаупі бар шама (EAD)	<i>Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама</i> шартта көзделген борыштың негізгі сомасын және пайыздарды төлеуді немесе өзге де тәсілмен берілген қарыздарды өтеуді күтуді және төлемдерді кешіктіру нәтижесінде есептелген пайыздарды қоса алғанда, есепті күннен кейін осы шаманың күтілетін өзгерістерін ескере отырып, болашақта қандай да бір күнге дефолтқа ұшыраған шаманың есептік бағасын білдіреді.
Дефолт шығындарының деңгейі (LGD)	<i>Дефолт кезіндегі шығын деңгейі</i> белгілі бір уақытта дефолт орын алған жағдайда туындайтын шығынның есептік бағасы болып табылады. Бұл көрсеткіш шартта көзделген ақша ағындары мен кредитор алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырма, оның ішінде қамтамасыз етуді іске асыру нәтижесінде негізге алына отырып есептеледі. Әдетте EAD-ге қатысты пайызбен көрсетіледі.

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

ККЗ бойынша бағалау резерві активтің әрекет ету мерзімі ішінде туындауы күтілетін кредиттік залалдар негізінде есептеледі (барлық мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар немесе ККЗ барлық мерзім үшін), егер бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы орын алса, әйтпесе бағалау резерві 12 айлық күтілетін кредиттік залалға тең сомада есептеледі (12 айлық ККЗ). 12 айлық ККЗ - бұл есепті күннен кейін 12 ай ішінде мүмкін болатын қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын ККЗ болып табылатын бүкіл мерзімдегі ККЗ бөлігі. Барлық мерзім үшін ККЗ және 12 айлық ККЗ қаржы құралдарының базалық портфелінің сипатына байланысты жеке негізде немесе топтық негізде есептеледі.

Банк қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолт орын алу тәуекелінің өзгерістерін есепке алу жолымен бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы орын алғанына қатысты әрбір есепті кезеңнің соңында бағалауды жүзеге асыру үшін саясат әзірледі. Жоғарыда сипатталған процестің негізінде Банк оларға берілген несиелерді келесі топтарға біріктіреді:

1-кезең:	Кредитті бастапқы тану кезінде Банк бағалау резервін 12 айлық ККЗ-ға тең сомада таниды. 1-кезеңге несиелер мен басқа несиелік желілер де кіреді, олар бойынша несиелік тәуекел 2-кезеңнен ауыстырылғанға дейін төмендеді.
2-кезең:	Егер несие бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өскен болса, Банк бағалау резервін бүкіл мерзімдегі ККЗ-ға тең сомада таниды. 2-кезеңге несиелер мен басқа несиелік желілер де кіреді, олар бойынша несиелік тәуекел 3-кезеңнен ауыстырылғанға дейін төмендеді.
3-кезең:	Несиелік құнсызданған несиелер. Банк бағалау резервін барлық мерзім үшін ККЗ-ға тең сомада таниды.
СҚКҚ:	Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (СҚКҚ) активтер - бұл бастапқы тану кезінде кредиттік құнсыздану болған қаржылық активтер. СҚКҚ-ны бастапқы тану кезінде активтер әділ құн бойынша бағаланады, содан кейін несиелік тәуекелге түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып есептелген пайыздық кіріс танылады. ККЗ астындағы бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде ККЗ сомасының кейіннен өзгеруі орын алған көлемде ғана танылады немесе тануды тоқтатады.

Дефолт пен қалпына келтіруді анықтау.

Банк қаржы құралы бойынша дефолт орын алды деп есептейді, демек, қарыз алушы шартта көзделген төлемдерді 90 күнге кешіктірген кез келген жағдайда ККЗ есептеу мақсаттары үшін оны 3-кезеңге (кредиттік-құнсызданған активтер) жатқызады. Банк кредиттік ұйымдардағы қаражатқа қатысты дефолт орын алды деп есептейді және егер операциялық күн жабылған кезде жекелеген келісімдерде көрсетілген қажетті күндізгі төлемдер жүргізілмеген болса, оны жою жөнінде дереу шаралар қабылдайды.

Клиент бойынша дефолттың болуын сапалы бағалау шеңберінде Банк сонымен қатар төлемнің екіталай екенін көрсететін бірқатар оқиғаларды қарастырады. Мұндай оқиғалар орын алған жағдайда Банк мұндай оқиғаның дефолтқа әкелетінін және активтерді ККЗ есептеу мақсаттары үшін 3-кезеңге жатқызу керектігін немесе 2-кезең қолайлы болатынын мұқият талдайды. Мұндай оқиғаларға мыналар жатады:

- қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты қарызды қайта құрылымдау;
- соңғы 6 айда кепіл мүлкінің 50%-дан астам құнсыздануы;
- қарыз алушының қайтыс болуы; соңғы 6 айда кепілдік мүліктің толық жоғалуы және/немесе жарамсыздығы.

Банктің саясатына сәйкес қаржы құралдары "сауықтырылған" болып саналады, сондықтан дефолт критерийлерінің ешқайсысы кем дегенде 3 ай қатарынан байқалмаған 3-кезеңнен аударылады. Қайта құрылымдалған қарызды 3-кезеңнен ауыстыру үшін құнсызданудың барлық белгілерін жою, өзгертілген өтеу кестесіне сәйкес кемінде үш төлемнің болуы қажет.

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде ірі клиенттерге берілген несиелер бойынша жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ-ның өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>				
2025 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	39,105,686	-	-	39,105,686
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	48,189,832	-	-	48,189,832
Кезең ішінде тануды тоқтату	(35,403,148)	(211,036)	-	(35,614,184)
2-кезеңге аударымдар	(5,202,000)	5,202,000	-	-
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	508,667	55,249	-	563,916
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	8,093,351	5,046,213	-	13,139,564
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	(1,359,243)	-	-	(1,359,243)
31 желтоқсан 2025 ж.	45,839,794	5,046,213	-	50,886,007
<hr/>				
<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>				
2025 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(172,294)	-	-	(172,294)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(416,377)	-	-	(416,377)
2-кезеңге аударымдар	22,919	(22,919)	-	-
Кезең ішінде тануды тоқтату	155,981	-	-	155,981
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	209,585	(124,612)	-	84,973
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	(27,892)	(147,531)	-	(175,423)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	8,186	-	-	8,186
31 желтоқсан 2025 ж.	(192,000)	(147,531)	-	(339,531)

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер бойынша жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер				
2025 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	110,006,163	19,102,760	7,525,377	136,634,300
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	116,052,906	-	-	116,052,906
Кезең ішінде тануды тоқтату	(100,206,341)	(2,582,322)	(10,455,977)	(113,244,640)
1-кезеңге аударымдар	230,634	(230,634)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(1,700,581)	1,700,581	-	-
3-кезеңге аударымдар	(6,023,433)	(17,465)	6,040,898	-
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	1,202,571	1,678,668	9,637	2,890,876
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	9,555,756	548,828	(4,405,442)	5,699,142
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Залалдарды өтеу	-	-	2,075	2,075
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	(823,518)	(115,160)	127,116	(811,562)
31 желтоқсан 2025 ж.	118,738,401	19,536,428	3,249,126	141,523,955
Мың қазақстандық теңгемен				
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер				
2025 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(2,399,334)	(1,999,163)	(1,857,282)	(6,255,779)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(1,767,461)	-	-	(1,767,461)
Кезең ішінде тануды тоқтату	2,185,591	270,248	2,580,562	5,036,401
1-кезеңге аударымдар	(2,714)	2,714	-	-
2-кезеңге аударымдар	50,504	(50,504)	-	-
3-кезеңге аударымдар	85,568	175	(85,743)	-
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	(1,250,296)	(314,514)	(2,021,757)	(3,586,567)
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	(698,808)	(91,881)	473,062	(317,627)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Залалдарды өтеу	-	-	(2,075)	(2,075)
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	74,991	28,307	37,629	140,927
31 желтоқсан 2025 ж.	(3,023,151)	(2,062,737)	(1,348,666)	(6,434,554)

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы жалпы баланстық құнның және тұтынушылық несиелер бойынша тиісті ККЗ-ның өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Тұтынушылық несиелер				
2025 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	1,362,553	76,296	143,387	1,582,236
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	749,103	-	-	749,103
Кезең ішінде тануды тоқтату	(805,358)	(22,706)	(21,082)	(849,146)
1-кезеңге аударымдар	-	-	-	-
2-кезеңге аударымдар	(14,986)	14,986	0	-
3-кезеңге аударымдар	(90,109)	0	90,109	-
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	(25,586)	5,186	27,304	6,904
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	(186,936)	(2,534)	96,331	(93,139)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	(28,934)	(28,934)
Залалдарды өтеу	-	-	3,923	3,923
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	(25,368)	4,658	(471)	(21,181)
31 желтоқсан 2025 ж.	1,150,249	78,420	214,236	1,442,905
Тұтынушылық несиелер				
2025 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(10,934)	(29,615)	(142,091)	(182,640)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(57,653)	-	-	(57,653)
Кезең ішінде тануды тоқтату	6,463	8,814	20,891	36,168
1-кезеңге аударымдар	-	-	-	-
2-кезеңге аударымдар	4,141	(4,141)	-	-
3-кезеңге аударымдар	3,972	-	(3,972)	-
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	46,178	24,559	(65,586)	5,151
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	3,101	29,232	(48,667)	(16,334)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	28,934	28,934
Залалдарды өтеу	-	-	(3,923)	(3,923)
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	(137)	(5)	560	418
31 желтоқсан 2025 ж.	(7,970)	(388)	(165,187)	(173,545)

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде жалпы баланстық құнның өзгеруіне және 2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы ипотекалық несиелер бойынша тиісті ККЗ-ға талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Ипотекалық несиелер				
2025 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	1,375,803	6,484	3,274	1,385,561
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	212,884	-	-	212,884
Кезең ішінде тануды тоқтату	(422,628)	(3,735)	(960)	(427,323)
2-кезеңге аударымдар	(4,275)	4,275	-	-
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	6,175	(31)	-	6,144
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	(207,844)	509	(960)	(208,295)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	-	-
31 желтоқсан 2025 ж.	1,167,959	6,993	2,314	1,177,266

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Ипотекалық несиелер				
2025 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(11,486)	-	(3,274)	(14,760)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(3,230)	-	-	(3,230)
Кезең ішінде тануды тоқтату	3,528	-	960	4,488
2-кезеңге аударымдар	1	(1)	-	-
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	4,011	-	-	4,011
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	4,310	(1)	960	5,269
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	-	-
31 желтоқсан 2025 ж.	(7,176)	(1)	(2,314)	(9,491)

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде ірі клиенттерге берілген несиелер бойынша жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ-ның өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>				
2024 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	32,516,502	-	-	32,516,502
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	32,906,050	-	-	32,906,050
Кезең ішінде тануды тоқтату	(27,611,073)	-	-	(27,611,073)
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	(491,871)	-	-	(491,871)
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	4,803,106	-	-	4,803,106
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	1,786,078	-	-	1,786,078
31 желтоқсан 2024 ж.	39,105,686	-	-	39,105,686

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>				
2024 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(194,435)	-	-	(194,435)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(331,299)	-	-	(331,299)
Кезең ішінде тануды тоқтату	165,103	-	-	165,103
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	201,953	-	-	201,953
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	35,757	-	-	35,757
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	(13,616)	-	-	(13,616)
31 желтоқсан 2024 ж.	(172,294)	-	-	(172,294)

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер бойынша жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ-ның өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер				
2024 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	66,119,000	9,545,241	2,172,196	77,836,437
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	130,376,400	-	-	130,376,400
Кезең ішінде тануды тоқтату	(70,051,223)	(5,997,506)	(14,623,309)	(90,672,038)
1-кезеңге аударымдар	32,244	(32,244)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(15,482,935)	15,565,758	(82,823)	-
3-кезеңге аударымдар	(5,397,917)	-	5,397,917	-
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	205,521	(496,619)	(134,124)	(425,222)
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	39,682,090	9,039,389	(9,442,339)	39,279,140
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	(1)	(1)
Залалдарды өтеу	-	-	13,791,032	13,791,032
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	4,205,073	518,130	1,004,489	5,727,692
31 желтоқсан 2024 ж.	110,006,163	19,102,760	7,525,377	136,634,300
Мың қазақстандық теңгемен				
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер				
2024 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(1,399,231)	(2,145,153)	(1,737,279)	(5,281,663)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(2,274,742)	-	-	(2,274,742)
Кезең ішінде тануды тоқтату	1,482,445	1,347,851	9,052,584	11,882,880
1-кезеңге аударымдар	(6,250)	6,250	-	-
2-кезеңге аударымдар	1,664	(32,112)	30,448	-
3-кезеңге аударымдар	25,867	-	(25,867)	-
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	(53,624)	(1,020,527)	4,787,881	3,713,730
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	(824,640)	301,462	13,845,046	13,321,868
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	1	1
Залалдарды өтеу	-	-	(13,791,032)	(13,791,032)
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	(175,463)	(155,472)	(174,018)	(504,953)
31 желтоқсан 2024 ж.	(2,399,334)	(1,999,163)	(1,857,282)	(6,255,779)

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы жалпы баланстық құнның және тұтынушылық несиелер бойынша тиісті ККЗ-ның өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Тұтынушылық несиелер				
2024 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	779,962	6,202	184,218	970,382
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	1,198,551	-	-	1,198,551
Кезең ішінде тануды тоқтату	(594,329)	(17,919)	(40,796)	(653,044)
1-кезеңге аударымдар	-	-	-	-
2-кезеңге аударымдар	(91,625)	91,625	-	-
3-кезеңге аударымдар	(631)	-	631	-
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	(6,207)	(3,905)	(3,112)	(13,224)
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	505,759	69,801	(43,277)	532,283
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	(29)	(29)
Залалдарды өтеу	-	-	2,187	2,187
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	76,832	293	288	77,413
31 желтоқсан 2024 ж.	1,362,553	76,296	143,387	1,582,236
Тұтынушылық несиелер				
2024 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(15,336)	(121)	(169,078)	(184,535)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(33,279)	-	-	(33,279)
Кезең ішінде тануды тоқтату	11,686	350	37,443	49,479
1-кезеңге аударымдар	-	-	-	-
2-кезеңге аударымдар	3,111	(3,111)	-	-
3-кезеңге аударымдар	14	-	(14)	-
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	24,327	(26,730)	(8,034)	(10,437)
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	5,859	(29,491)	29,395	5,763
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	29	29
Залалдарды реттеу	-	-	(2,187)	(2,187)
Оң және теріс бағамдық айырмашылықтар	(1,457)	(3)	(250)	(1,710)
31 желтоқсан 2024 ж.	(10,934)	(29,615)	(142,091)	(182,640)

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде жалпы баланстық құнның өзгеруіне және 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы ипотекалық несиелер бойынша тиісті ККЗ-ға талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Ипотекалық несиелер				
2024 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	696,532	42,576	15,803	754,911
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	998,050	-	-	998,050
Кезең ішінде тануды тоқтату	(337,329)	(18,602)	(12,431)	(368,362)
1-кезеңге аударымдар	17,173	(17,173)	-	-
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	1,377	(317)	(98)	962
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	679,271	(36,092)	(12,529)	630,650
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	-	-
31 желтоқсан 2024 ж.	1,375,803	6,484	3,274	1,385,561

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Ипотекалық несиелер				
2024 жылдың 1 қаңтарына ККЗ	(12,682)	(5,259)	(7,914)	(25,855)
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:</i>				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(35,692)	-	-	(35,692)
Кезең ішінде тануды тоқтату	6,142	2,298	6,225	14,665
1-кезеңге аударымдар	(216)	216	-	-
Кезеңдер арасындағы аудармалар немесе бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ өзгерісі	30,962	2,745	(1,585)	32,122
Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	1,196	5,259	4,640	11,095
<i>Кезең ішіндегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:</i>				
Есептен шығару	-	-	-	-
31 желтоқсан 2024 ж.	(11,486)	-	(3,274)	(14,760)

Төмендегі кестеде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер мен аванстар бойынша кредиттік тәуекелді талдау ұсынылған, олар үшін күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві танылған. Төмендегі кестеде клиенттерге берілетін несиелер мен аванстардың баланстық құны банктің осы несиелер бойынша несиелік тәуекелге барынша ұшырауын көрсетеді.

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ірі корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің кредиттік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>				
А-дан AAA-ға дейінгі несиелік рейтингімен	10,508,307	5,046,213	-	15,554,520
В-ден BBB-ге дейінгі несиелік рейтингімен	35,331,487	-	-	35,331,487
Жалпы баланстық құн	45,839,794	5,046,213	-	50,886,007
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(192,000)	(147,531)	-	(339,531)
Баланстық құн	45,647,794	4,898,682	-	50,546,476

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген кредиттердің кредиттік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер</i>				
А-дан AAA-ға дейінгі несиелік рейтингімен	35,034,990	4,664,651	-	39,699,641
В-ден BBB-ге дейінгі несиелік рейтингімен	57,062,802	14,664,977	2,184,106	73,911,885
С-ден CCC-ге дейінгі несиелік рейтингімен	26,640,609	206,800	780,453	27,627,862
D несиелік рейтингімен	-	-	284,567	284,567
Жалпы баланстық құн	118,738,401	19,536,428	3,249,126	141,523,955
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(3,023,151)	(2,062,737)	(1,348,666)	(6,434,554)
Баланстық құн	115,715,250	17,473,691	1,900,460	135,089,401

Тұтынушылық несиелер бойынша резервтерді есептеу үшін «Төлемдер кешікпейтін және тәуекел деңгейі артпаған» сатысына 1,06%-дан 9,90%-ға дейінгі PD мәнділері қолданылды, «Төлемдер кешігуі немесе тәуекел деңгейі артқан» сатысына 5,14% PD мәндісі қолданылды, ал «Арнайы бақылау қажет» сатысына 100% PD мәндісі қолданылды.

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын тұтынушылық несиелердің несиелік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Тұтынушылық несиелер</i>				
Кешіктіру және тәуекелді арттыру жоқ	1,150,249	-	-	1,150,249
Кешіктірудің болуы немесе тәуекелдің жоғарылауы	-	78,420	-	78,420
Арнайы мониторинг қажет	-	-	214,236	214,236
Жалпы баланстық құн	1,150,249	78,420	214,236	1,442,905
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(7,970)	(388)	(165,187)	(173,545)
Баланстық құн	1,142,279	78,032	49,049	1,269,360

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Тұтынушылық кредиттер бойынша провизияларды есептеу үшін "мерзімі кешіктірілмей және тәуекелді арттырмай" сатысы 0.3-тен 4.32% - ға дейінгі PD, "мерзімі өткен немесе тәуекелді ұлғайту" сатысы 1.07-ден 6.84% - ға дейінгі PD, "арнайы мониторинг қажет" сатысы 100% PD қолданылды.

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ипотекалық несиелердің несиелік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Ипотекалық несиелер</i>				
Кешіктіру және тәуекелді арттыру жоқ	1,167,959	-	-	1,167,959
Кешіктірудің болуы немесе тәуекелдің жоғарылауы	-	6,993	-	6,993
Арнайы мониторинг қажет	-	-	2,314	2,314
Жалпы баланстық құн	1,167,959	6,993	2,314	1,177,266
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(7,176)	(1)	(2,314)	(9,491)
Баланстық құн	1,160,783	6,992	-	1,167,775

Ипотекалық кредиттер бойынша провизияларды есептеу үшін "мерзімі кешіктірілмей және тәуекелді арттырмай" сатысы 0.01-ден 4.32% - ға дейінгі PD, "мерзімі өткен немесе тәуекелді ұлғайту" сатысы 0.01-ден 10.32% - ға дейінгі PD, "арнайы мониторинг қажет" сатысы 100% PD қолданылды.

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ірі корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің кредиттік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>				
А-дан AAA-ға дейінгі несиелік рейтингімен	18,516,660	-	-	18,516,660
В-ден BBB-ге дейінгі несиелік рейтингімен	20,589,026	-	-	20,589,026
Жалпы баланстық құн	39,105,686	-	-	39,105,686
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(172,294)	-	-	(172,294)
Баланстық құн	38,933,392	-	-	38,933,392

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген кредиттердің кредиттік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер				
А-дан AAA-ға дейінгі несиелік рейтингімен	29,630,196	5,580,343	-	35,210,539
В-ден BBB-ге дейінгі несиелік рейтингімен	68,515,011	12,725,942	5,401,928	86,642,881
С-ден CCC-ге дейінгі несиелік рейтингімен	11,860,956	796,475	1,810,043	14,467,474
D несиелік рейтингімен	-	-	313,406	313,406
Жалпы баланстық құн	110,006,163	19,102,760	7,525,377	136,634,300
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(2,399,334)	(1,999,163)	(1,857,282)	(6,255,779)
Баланстық құн	107,606,829	17,103,597	5,668,095	130,378,521

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын тұтынушылық несиелердің несиелік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Тұтынушылық несиелер				
Кешіктіру және тәуекелді арттыру жоқ	1,362,553	-	-	1,362,553
Кешіктірудің болуы немесе тәуекелдің жоғарылауы	-	76,296	-	76,296
Арнайы мониторинг қажет	-	-	143,387	143,387
Жалпы баланстық құн	1,362,553	76,296	143,387	1,582,236
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(10,934)	(29,615)	(142,091)	(182,640)
Баланстық құн	1,351,619	46,681	1,296	1,399,596

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ипотекалық несиелердің несиелік сапасына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Ипотекалық несиелер				
Кешіктіру және тәуекелді арттыру жоқ	1,375,803	-	-	1,375,803
Кешіктірудің болуы немесе тәуекелдің жоғарылауы	-	6,484	-	6,484
Арнайы мониторинг қажет	-	-	3,274	3,274
Жалпы баланстық құн	1,375,803	6,484	3,274	1,385,561
Несиелік шығындар бойынша бағалау резерві	(11,486)	-	(3,274)	(14,760)
Баланстық құн	1,364,317	6,484	-	1,370,801

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Өзгертілген және қайта құрылымдалған қарыздар.

Банк қаржылық активті, мысалы, клиентке берілген несиені, егер Шарттың талаптары іс жүзінде жаңа несиеге айналатындай қайта қаралса және айырмашылық құнсызданудан болған шығын танылғанға дейін тануды тоқтатудан түскен пайда немесе залап ретінде танылса, тануды тоқтатады. Бастапқы тану кезінде несиелер құрылған несие СҚКҚ активі болып саналатын жағдайларды қоспағанда, ККЗ бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатады.

Егер модификация ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, модификация тануды тоқтатпайды. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Банк құнсызданудан болған шығын танылғанға дейін модификациядан түскен пайданы немесе залалды таниды.

Төмендегі кестеде 2-кезеңнің және 3-кезеңнің активтері көрсетілген, олар бойынша шарттар кезең ішінде қайта қаралған және нәтижесінде банк шеккен модификацияның тиісті әсерін көрсете отырып, қайта құрылымдалған ретінде ескеріледі.

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Бір жыл ішінде өзгертілген клиенттерге берілетін несиелердің жалпы құны	9,177,910	10,563,202
Модификацияға дейінгі амортизацияланған құн	9,077,805	10,219,012
Модификациядан түскен таза шығын	(319,930)	(31,122)

Кредиттік сапаны арттырудың өзге де тетіктерін қамтамасыз ету.

Банк талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі контрагенттің несиелік төуекелін бағалауға байланысты. Қамтамасыз ету түрлері мен бағалау параметрлерінің рұқсат етілуіне қатысты қағидаттар белгіленді. Төменде алынған қамтамасыз етудің негізгі түрлері келтірілген:

- коммерциялық несиелеу кезінде - жылжымайтын мүлік, тауарлық-материалдық құндылықтар және дебиторлық берешек кепілі;
- жеке тұлғаларға несие беру кезінде - тұрғын үй кепілі.

Банк сонымен қатар еншілес ұйымдарға берілген несиелерге қатысты бас ұйымдардан кепілдіктер алады. Басшылық қамтамасыз етудің нарықтық құнына мониторингті жүзеге асырады және құнсызданудан болған шығындарға бағалау резервінің жеткіліктілігін тексеру барысында негізгі келісімге сәйкес қосымша қамтамасыз етуді сұратады.

3 - кезеңнің клиенттеріне 2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы кредиттер бойынша ККЗ кредиттік сапаны арттырудың қамтамасыз етілуі немесе өзге де тетіктері болмаған жағдайда:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Ірі клиенттерге берілген несиелер	-	-
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер	64,718	896,693
Тұтынушылық несиелер	-	-
Ипотекалық несиелер	-	-
	64,718	896,693

10 Клиенттерге несиелер мен аванстар (жалғасы)

Жыл ішінде тиісті қарыз алушылардың берешегінің орнына банктің меншігіне өртүрлі активтер өтті. Қазіргі уақытта Банк осы активтерді сатуды жүзеге асыруда. Банктің саясатына сәйкес өндіріп алынған жылжымайтын мүлік белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Сатудан түскен түсімдер қолданыстағы берешекті азайту немесе өтеу үшін қолданылады. Әдетте, Банк өз қызметін жүзеге асыру мақсатында мұндай жылжымайтын мүлікті алмайды. Төменде өндіріп алынған және есепті күні ұсталатын активтердің баланстық құны туралы ақпарат берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Жер	27,050	81,722
Ғимараттар мен құрылыстар	-	18,530
Өндіріп алу жолданған кепілдердің барлығы	27,050	100,252

2025 және 2024 жылдар ішінде Банк кепілмен қамтамасыз ету үшін өндіріп алу арқылы жылжымайтын мүлік алған жоқ.

Клиенттерге несие шоғырландыру

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің ең ірі он қарыз алушысының үлесіне ККЗ бойынша резерв шегерілгенге дейінгі клиенттерге кредиттердің жалпы сомасының 53% (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 55.6%) тиесілі болды. Осы кредиттердің жиынтық сомасы 99,875,474 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 99,019,900 мың теңге).

Кредиттер негізінен экономиканың мынадай секторларында қызметін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасындағы клиенттерге беріледі:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Құрылыс	61,321,789	42,939,193
Сауда	36,009,758	39,082,567
Электр энергиясын сату/өндіру	31,038,332	12,999,634
Жалға алу	15,145,823	23,124,885
Өндіріс	12,733,187	21,358,690
Әуе, теміржол және басқа жүк тасымалдарымен байланысты қызметтер	8,262,217	3,451,114
Ауыл шаруашылығы	8,024,744	1,103,922
Қонақ үй бизнесі	5,404,955	6,414,569
Білім	4,547,963	4,545,010
Жеке тұлғалар	2,620,171	2,967,797
Аурухана мекемелерінің қызметі	1,408,449	7,951,018
Басқалары	8,512,745	12,769,384
ККЗ бойынша резервті шегергенге дейінгі клиенттерге кредиттердің жиыны	195,030,133	178,707,783

Жеке тұлғаларға берілген несиелер тұтынушылық және ипотекалық несиелермен ұсынылған.

«ҚАЗАҚСТАН – ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНКІ» АҚ
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікке ескертпелер

11 Негізгі құралдар және материалдық емес активтер

Төменде негізгі құралдар баптары бойынша қозғалыс берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Компьютерлік жабдық	Келік құралдары	Басқалар негізгі құралдар	Орнатыл-маған жабдық	Активтерді пайдалану құқығы	Жиыны
Бастапқы немесе артық бағаланған құн								
2024 жылғы 1 қаңтарға	1,295,824	3,136,649	212,306	32,000	591,919	-	780,592	6,049,290
Түсімдер	-	-	51,795	-	356,593	-	403,132	811,520
Шығу	(588,294)	-	(73,364)	-	(60,165)	-	(313,552)	(1,035,375)
2024 жылғы 31 желтоқсан	707,530	3,136,649	190,737	32,000	888,347	-	870,172	5,825,435
Түсімдер	-	-	125,513	-	252,524	887,727	350,407	1,616,171
Шығу	-	-	(91,396)	-	(77,997)	-	(139,749)	(309,142)
Сатуға арналған айналымнан тыс активтерге аудару	2,000	17,303	-	-	-	-	-	19,303
2025 жылғы 31 желтоқсан	709,530	3,153,952	224,854	32,000	1,062,874	887,727	1,080,830	7,151,767
Жинақталған тозу								
2024 жылғы 1 қаңтарға,	-	(138,205)	(113,112)	(2,667)	(148,501)	-	(420,106)	(822,591)
Амортизация және құнсыздану	-	(71,478)	(72,059)	(8,000)	(169,406)	-	(183,049)	(503,992)
Шығу	-	-	73,364	-	60,165	-	191,276	324,805
2024 жылғы 31 желтоқсан	-	(209,683)	(111,807)	(10,667)	(257,742)	-	(411,879)	(1,001,778)
Амортизация және құнсыздану	-	(66,635)	(78,888)	(8,000)	(211,846)	-	(204,364)	(569,733)
Шығу	-	-	91,396	-	77,997	-	139,749	309,142
2025 жылғы 31 желтоқсан	-	(276,318)	(99,299)	(18,667)	(391,591)	-	(476,494)	(1,262,369)
Таза баланстық құн								
31 желтоқсан 2024 ж	1,295,824	2,998,444	99,194	29,333	443,418	-	360,486	5,226,699
2024 жылғы 31 желтоқсан	707,530	2,926,966	78,930	21,333	630,605	-	458,293	4,823,657
2025 жылғы 31 желтоқсан	709,530	2,877,634	125,555	13,333	671,283	887,727	604,336	5,889,398

11 Негізгі құралдар және материалдық емес активтер (жалғасы)

Банктің баланстағы үй-жайлары тиісті тәжірибесі мен лицензиясы бар тәуелсіз бағалаушы айқындаған әділ құн бойынша көрсетіледі. Бағалау туралы есептің негізі салыстырмалы (сатуды салыстырмалы талдау әдісі) және кіріс тәсілдері (кірісті капиталдандыру әдісі) болды, бұл жеткілікті дамыған сату нарығын және жалға беруден кіріс алу мүмкіндігін ескере отырып.

Кірісті капиталдандыру, өз кезегінде, ұқсас капиталдандырылған ұқсас жылжымайтын мүлікті жалға беруден күтілетін нарықтық кіріс негізінде құнды бағалауды көздейді, осы әдісті қолданған кезде бағаланатын жылжымайтын мүліктің құнын анықтау үшін капиталдандырылған салыстырмалы меншіктен алынған таза кіріс қарастырылады.

Сатуды салыстырмалы талдау әдісі бағаланатын объектінің нарығында орын алатын, анықталған айырмашылықтарға түзетілген, бағаланатын объектімен салыстырылатын ұқсас объектілерді сату бойынша соңғы сатылымдардың бағаларын немесе ұсыныстардың бағаларын талдау негізінде құнын анықтауға мүмкіндік береді.

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жер мен ғимараттардың әділ құны 27-ескертпеде келтірілген.

Төменде материалдық емес активтердің қозғалысы келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Бастапқы құн		
1 қаңтарға	1,390,082	1,166,677
Түсімдер	464,163	229,436
Шығу	(28,205)	(6,031)
31 желтоқсанға	1,826,040	1,390,082
Жинақталған тозу		
1 қаңтарға	(597,617)	(436,927)
Жыл ішіндегі есептеу	(205,682)	(166,721)
Шығу	28,205	6,031
31 желтоқсанға	(775,094)	(597,617)
Таза баланстық құн		
1 қаңтарға	792,465	729,750
31 желтоқсанға	1,050,946	792,465

Негізгі құралдар.

Ғимараттар мен жерді қоспағанда, негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған шығындарды шегергендегі күнделікті қызмет көрсету шығындарын есепке алмағанда бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Мұндай құн жабдықты ауыстыруға байланысты шығындарды қамтиды, егер олар тану критерийлеріне сәйкес келсе, зардап шегу фактісі бойынша танылады.

Негізгі құралдардың баланстық құны осы активтің баланстық құны өтелмеуі мүмкін екенін көрсететін жағдайлар немесе мән-жайлардағы өзгерістер туындаған жағдайда құнсыздану мәніне бағаланады.

Бастапқы құны бойынша бастапқы танылғаннан кейін жер мен ғимараттар қайта бағалау күніндегі әділ құнды білдіретін қайта бағаланған құн бойынша келесі жинақталған амортизацияны (ғимараттар бойынша) және құнсызданудан кейінгі жинақталған шығындарды шегергенде көрсетіледі. Артық бағаланған активтің әділ құны мен оның баланстық құны арасындағы айтарлықтай сәйкессіздіктерді болдырмау үшін қайта бағалау жиі орындалады.

Қайта бағалау күніндегі жинақталған амортизация активтің жалпы баланстық құнын бір мезгілде азайта отырып алып тасталады және алынған сома активтің қайта бағаланған сомасы негізге алына отырып қайта есептеледі.

11 Негізгі құралдар және материалдық емес активтер (жалғасы)

Қайта бағалаудан түскен құн өсімі бұрын пайда немесе залал құрамында көрсетілген осы актив құнының алдыңғы азаюын қалпына келтіру сомаларын қоспағанда, басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда актив құнының ұлғаю сомасы пайда немесе залал құрамында танылады. Негізгі құралдарды қайта бағалау қорында көрсетілген сол актив бойынша құнның алдыңғы өсіміне қарсы осындай азаюды тікелей есептеуді қоспағанда, қайта бағалаудан құнның азаюы пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Банк есепке алу әдісін қолданады, оған сәйкес қайта бағалаудан түскен құн өсімі актив пайдаланылған сайын бөлінбеген пайда құрамына көшірілмейді. Банк актив есептен шығарылған немесе жойылған кезде барлық өсімді ауыстырады. Нысанның амортизациясы ол пайдалануға қол жетімді болған кезде басталады. Амортизация активтерді пайдаланудың келесі есептік мерзімдері ішінде сызықтық әдіспен есептеледі:

	Пайдалы қызмет мерзімі (жылдар саны)
Құрылыстар	50 жыл
Кеңсе және компьютерлік жабдық	2.5 жыл
Көлік құралдары	4 жыл
Басқа да негізгі құралдар	4 жылдан 6.7 жылға дейін

Тарату құны, пайдалы пайдалану мерзімдері және активтердің амортизациясын есептеу әдістері әр есепті жылдың соңында талданады және қажеттілігіне қарай түзетіледі.

Жөндеуге және реконструкциялауға арналған шығыстар олардың жүзеге асырылуына қарай шығындарға жатқызылады және олар капиталдандыруға жататын жағдайларды қоспағанда, әкімшілік және өзге де операциялық шығыстардың құрамына енгізіледі.

Жер мен ғимараттардың әділ құны нарықта ұсынылатын ұқсас объектілердің құнына қарай анықталады. Жер мен ғимараттардың әділ құны туралы толығырақ ақпарат 27-ескертпеде көрсетілген.

Егер жер мен ғимараттар құнсыздануды және ғимараттар бойынша жинақталған тозуды шегергенде бастапқы құны бойынша ескерілсе, олардың баланстық құны 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тиісінше 650,270 мың теңгені және 2,798,196 мың теңгені (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: тиісінше 650,255 мың теңге және 2,839,635 мың теңгені) құрайтын еді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банк пайдалануындағы офистік және компьютерлік жабдықтармен, көлік құралдарымен және өзге де негізгі құралдармен ұсынылған толық амортизацияланған негізгі құралдардың бастапқы құны 154,641 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 131,910 мың теңге).

Материалдық емес активтерге бағдарламалық жасақтама мен лицензиялар кіреді. Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда бастапқы құны бойынша бағаланады. Бизнесі біріктіру операциялары шеңберінде сатып алынған материалдық емес активтердің бастапқы құны олардың сатып алу күніндегі әділ құнын білдіреді. Бастапқы танылғаннан кейін материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған шығындарды шегергендегі бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Материалдық емес активтердің пайдалану мерзімі шектеулі немесе белгісіз. Пайдалы пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес активтер 6,7 жылды құрайтын пайдалы пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады және материалдық емес активтің ықтимал құнсыздану белгілері болған жағдайда құнсыздану мөніне талданады. Пайдалы пайдалану мерзімі белгісіз материалдық емес активтердің амортизациясының мерзімдері мен төртбі кем дегенде жыл сайын әр есепті жылдың соңында талданады.

12 Инвестициялар

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялар келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	547,378
ҚҚБ және орталық депозитарий акциялары	7,001	7,001
Барлық үлестік құралдар	7,001	554,379

12 Инвестициялар (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің нақты шығындар есебінде көрсетілген келесі еншілес кәсіпорындары болды:

Атауы	31 желтоқсан 2025 ж.		31 желтоқсан 2024 ж.	
	Меншік үлесі, %	Сомасы	Меншік үлесі, %	Сомасы
"Қазақстан-Зираат Интернешнл-1 стресстік активтерді басқару жөніндегі ұйым" ЖШС	-	-	100.00	204,277
"Қазақстан-Зираат Интернешнл-2 стресс активтерін басқару жөніндегі ұйым" ЖШС	100.00	-	100.00	343,101
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялардың жиыны		-		547,378

2025 жылғы 20 наурызда Банктің Директорлар Кеңесі "Қазақстан-Зираат Интернешнл-1 стресс активтерін басқару жөніндегі ұйым" ЖШС және "Қазақстан-Зираат Интернешнл-2 стресс активтерін басқару жөніндегі ұйым" ЖШС еншілес ұйымдарын ерікті түрде тарату және олардың қызметін тоқтату туралы шешімді бекітті.

2025 жылғы 4 қарашада "Қазақстан-Зираат Интернешнл-1 стресс активтерін басқару жөніндегі ұйым" ЖШС қызметін тоқтатуды мемлекеттік тіркеу жүргізілді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша "Қазақстан-Зираат Интернешнл-2 стресс активтерін басқару жөніндегі ұйым" ЖШС тарату процесінде.

13 Өзге де активтер

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа активтер мынадай позицияларды қамтиды:

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
ҚҚБ шотында пайдалануға шектелген қаражат	335,553	337,511
Банк қызметі бойынша басқа дебиторлар	319,473	363,446
Спот операциялары	10,707	-
Алуға комиссиялар	8,752	5,899
Басқа активтер	5,374	-
ККЗ құрылғанға дейінгі өзге де қаржы активтері	679,859	706,856
ККЗ резервін шегергенде	(302,583)	(308,864)
Басқа қаржы активтері	377,276	397,992
Болашақ кезеңдердің шығындары	416,673	464,695
Банктік емес қызмет бойынша өзге де алдын ала төлем	109,313	806,487
Алынған кепіл мүлкі	27,050	100,252
КТС-тан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	5,643	5,491
Басқалары	22,051	16,755
Басқа қаржылық емес активтер	580,730	1,393,680
Басқа активтер	958,006	1,791,672

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк ҚББ клирингтік орталығындағы шоттарда 335,553 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша – 337,511 мың теңге) мөлшерінде қаражат орналастырды. ҚҚБ клирингтік орталығының 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы рейтингі жоқ.

13 Өзге де активтер (жалғасы)

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алып қойылған кепіл мүлкі қарыз алушылардың кредиттерді қайтару жөніндегі міндеттемелерін реттеу кезінде Банк алған жылжымайтын мүлік объектілерін білдіреді. Алынған кепіл мүлкі бастапқы құнның және өткізудің таза құнының ең аз мәндері бойынша бағаланады. Қазіргі уақытта Банк осы активтерді сату бойынша іс-шараларды белсенді жүргізіп жатқанына қарамастан, олардың бір бөлігі қысқа мерзім ішінде іске асырылмаған. Басшылық осы активтерді жақын болашақта іске асыруға ниетті.

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы басқа қаржы активтері бойынша ККЗ-дағы резервтердің өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	ККЗ
31 желтоқсан 2024 ж.	(267,138)
Бір жылға есептеулер	366,369
Қалпына келтіру	(396,147)
Есептен шығару	28,441
Бағамдық айырмашылық	(40,389)
2024 жылғы 31 желтоқсан	(308,864)
Бір жылға есептеулер	(6,260)
Есептен шығару	(407)
Бағамдық айырмашылық	12,948
2025 жылғы 31 желтоқсан	(302,583)

14 Сатуға арналған айналымнан тыс активтер

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатуға арналған айналымнан тыс активтер 6,895,384 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 8,489,108 мың теңге). Егер олардың баланстық құны негізінен есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде сату арқылы өтелетін болса, бұл активтер қаржылық жағдай туралы есепте танылады. Активтерді қайта жіктеу келесі шарттардың барлығын сақтауды талап етеді: (а) активтер ағымдағы күйінде дереу сатуға дайын; (б) банк басшылығы сатып алушыны іздеу бойынша қолданыстағы бағдарламаны бекітті және оны іске асыруға кірісті; (в) активтерді негізделген бағамен сату үшін белсенді маркетинг жүргізіледі; (г) сату бір жыл ішінде жүзеге асырылады деп күтілуде және (д) сату жоспарында айтарлықтай өзгеріс немесе оның күшін жою күтілмейді. Ағымдағы есепті кезеңдегі қаржылық жағдай туралы есепте сатуға арналған ретінде жіктелген ұзақ мерзімді активтер ағымдағы есепті кезеңнің соңындағы сыныптамаға сәйкес келтіру үшін қаржылық жағдай туралы салыстырмалы есепте қайта жіктелмейді және ұсыну нысанын өзгертпейді. Сатуға арналған негізгі құралдар амортизацияланбайды.

2023 жылғы мамырда Банк басшылығы жер учаскесінде іргелес үлестері бар тұрғын емес үй-жайлар түріндегі жылжымайтын мүлікті сатуды бекітті және сатып алушыларды іздеуге шарт жасасты. 2024 жылдың шілдесінде сату жоспары жаңартылды және банк басшылығы сатып алушыларды іздеу қызметтерін көрсету үшін жаңа келісімшарттар жасады. 2025 жылы Банк пен жылжымайтын мүлік агенттері арасында шарт мерзімін бір жылға ұзарту және нарық жағдайына сәйкес сату бағасын жаңарту туралы қосымша келісімдер жасалды.

15 Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік мекемелердің қаражаты келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
T.C. Ziraat Bankasi A.S.	17,701,054	18,388,135
"ДАМУ" кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ	4,545,647	3,882,436
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	22,246,701	22,270,571

Бақылаушы акционердің қаражатына 6.9% мөлшерлеменен 35,000,000 АҚШ доллары көлеміндегі депозит және 2028 жылғы желтоқсандағы қайтару мерзімі кіреді.

15 Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты (жалғасы)

2020 жылғы 13 қазанда Банк "Даму Өңірлер III" шағын және орта бизнес субъектілері үшін өңірлік басым жобаларды қаржыландыру бағдарламасы шеңберінде "ДАМУ" кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ-пен кредиттік келісімге қол қойды. Кредиттік келісім 2027 жылға дейінгі мерзімге 5 миллиард теңге сомасына жасалды. Несие бойынша пайыздық мөлшерлеме 8,5% құрайды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша борыштың қалдығы 2,375,000 мың теңгені құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсанға – 3,800,000 мың теңге).

2025 жылғы 20 қарашада Банк "Өрлеу" қаражатын шартты орналастыру мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде "ДАМУ" кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ-пен кредиттік келісімге қол қойды. Кредиттік келісім 2033 жылға дейінгі мерзімге 3 миллиард теңге сомасына жасалды. Соңғы қарыз алушыларды қаржыландырудың жалпы пулын ұлғайту мақсатында Банк Қордың кредит сомасына араластыру шартымен Банктің меншікті қаражатын 55%:45% (Банк қаражаты: Кредит) қатынасында бөледі. Несие бойынша пайыздық мөлшерлеме 2.00% құрайды. Соңғы қарыз алушы үшін сыйақы мөлшерлемесі (номиналды) - 12,6%-дан аспайды. Қарыз мерзімі - 7 (жеті) жылдан аспайды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша борыштың қалдығы 2,115,000 мың теңгені құрайды. "Өрлеу" бағдарламасының шарттары мен талаптары Қазақстандағы барлық банктерде біріздендірілген; сондықтан Банктің басшылығы бұл бағдарламаны бөлек нарық ретінде қарастырады және оны жалпы нарық жағдайларына сәйкес өзгертпейді.

Кредиттік мекемелер қаражатының өтімділігіне талдау 26-ескертпеде келтірілген.

16 Клиенттердің қаражаты

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің қаражаты келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Ескерт- пе	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Ағымдағы шоттар		119,161,913	114,089,374
Мерзімді депозиттер		44,098,541	57,774,060
Клиенттердің қаражаты		163,260,454	171,863,434
Кепілдіктер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатындар	25	6,093,242	5,885,660

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің ең ірі он клиенті ағымдағы шоттар мен клиенттердің депозиттеріндегі қаражаттың жиынтық қалдығының 41%-н құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 42%). 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осындай клиенттер қаражатының жиынтық қалдығы 67,029,869 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 72,620,506 мың теңге).

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Мерзімді депозиттер		
Заңды тұлғалар	74,230,445	81,790,620
Жеке тұлғалар	41,755,540	29,844,984
Мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар	3,175,928	2,453,770
Ағымдағы шоттар		
Заңды тұлғалар	34,860,834	48,603,382
Жеке тұлғалар	8,298,000	8,440,077
Мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар	939,707	730,601
Клиенттердің қаражаты	163,260,454	171,863,434

16 Клиенттердің қаражаты (жалғасы)

Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес Банк салымшының бірінші талабы бойынша салым сомасын беруге міндетті. Мерзімді салым салымшыға оның талабы бойынша мерзім өткенге дейін қайтарылған жағдайларда, егер шартта пайыздардың өзге мөлшері көзделмесе, салым бойынша пайыздар талап етілгенге дейін салымдар бойынша банк төлейтін пайыздардың мөлшеріне сәйкес мөлшерде төленеді.

Төменде клиенттердің қаражатын санаттар бойынша бөлу берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Заңды тұлғалар:		
Өндіріс	32,549,574	36,490,006
Сауда және қызметтер	29,530,809	25,409,145
Құрылыс	22,305,723	38,421,484
Кәсіби қызметтер	13,463,848	19,260,193
Көлік және коммуникация	10,316,157	9,424,424
Металл кендерін өндіру	89,354	294,757
Басқалары	4,951,449	4,278,364
Жеке тұлғалар	50,053,540	38,285,061
Клиенттердің қаражаты	163,260,454	171,863,434

17 Жалдау бойынша міндеттемелер

Банк жалдау бойынша келесі міндеттемелерді мойындады:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Қысқа мерзімді жалдау міндеттемелері	447,141	344,290
Ұзақ мерзімді жалдау міндеттемелері	204,726	139,412
Жалдау бойынша міндеттемелердің жиыны	651,867	483,702

2025 жылы қаржылық шығыстарға енгізілген пайыздық шығыстар 84,962 мың теңгені құрады. (2024 жыл: 44,084 мың теңге).

Жалдау шарттарында жалға берушіге тиесілі жалға берілетін активтер бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуден басқа ешқандай келісім жоқ. Жалға алынған активтерді несиелер мен несиелер бойынша кепіл ретінде пайдалану мүмкін емес.

18 Өзге де міндеттемелер

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа міндеттемелер мынадай ұстанымдарды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Ескерт- пе	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Құжаттамалық есеп айырысулар бойынша міндеттемелер		122,157	120,996
СПОТ операциялары бойынша міндеттемелер		-	331
Басқа қаржылық міндеттемелер		122,157	121,327
Корпоративтік табыс салығын қоспағанда, төлеуге салынатын салықтар		540,411	425,347
Сатуға арналған айналымнан тыс активтерді сату бойынша алынған алдын ала төлем		371,195	131,861
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша есептелген шығыстар		94,125	70,176
Шартты міндеттемелер бойынша шығындарды жабуға арналған резерв	25	88,949	117,392
Әкімшілік-шаруашылық қызмет бойынша есептелген шығыстар		44,019	17,655
Басқа міндеттемелер		5,682	6,244
Басқа қаржылық емес міндеттемелер		1,144,381	768,675
Басқа міндеттемелер		1,266,538	890,002

19 Капитал

Акционерлік капитал

2025 жылғы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің жарияланған, шығарылған және толық төленген жай акцияларының жалпы саны 48,500,000 акцияны құрайды. Акцияларды орналастыру құны бір жай акция үшін 1,000 теңгені құрады. Акционерлердің дивидендтер алуға және капиталды теңгемен бөлуге құқығы бар.

2025 және 2024 жылдары Банк дивидендтер жарияламады және төлемеді.

Басқа қорлардың сипаты мен мақсаты

Резервтік капитал

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің 1,177,175 мың теңге сомасына күтпеген шығыстар мен болашақ шығындарды жабуға арналған жалпы банктік резерві бар (2024 жылғы 31 желтоқсанға: 1,177,175 мың теңге). Жалпы банк резервінің қаражаты Банк акционерлерінің ресми шешімі бойынша ғана бөлінуі мүмкін.

Негізгі құралдарды қайта бағалау қоры

Негізгі құралдарды қайта бағалау Қоры банктің меншігіндегі жер мен ғимараттардың әділ құнының өсуін, сондай-ақ осы құнның төмендеуін көрсету үшін пайдаланылады, бірақ мұндай төмендеу бұрын капитал құрамында көрсетілген сол актив құнының бұрынғы өсуімен байланысты шамада ғана пайдаланылады.

Акцияға шаққандағы пайда

Акцияға шаққандағы базалық пайда қарапайым акционерлерге тиесілі кезеңдегі таза пайданы кезең ішінде орналастырылған акциялардың орташа өлшенген санына бөлу арқылы есептеледі. Банкте опциондар немесе айырбасталатын борыштық немесе үлестік құралдар жоқ.

19 Капитал (жалғасы)

Төменде акцияға шаққандағы базалық және сұйылтылған пайданы есептеу кезінде пайдаланылған пайда мен акциялар туралы мәліметтер келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Банк акционерлеріне тиесілі бір жылдағы (таза шығын)/таза пайда	18,290,266	25,306,717
Бір акцияға шаққандағы базалық және сұйылтылған пайданы анықтау мақсатында жай акциялардың орташа өлшенген саны	48,500,000	48,500,000
(Базалық және сұйылтылған шығын)/акцияға шаққандағы базалық және сұйылтылған пайда (теңгемен)	377.12	521.79

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банкте акцияға шаққандағы пайданы тарататын қаржы құралдары болмады.

20 Пайыздық кірістер және пайыздық шығыстар

Таза пайыздық кірістер келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Клиенттерге несиелер	28,440,551	17,752,988
Басқа банктердегі қаражат	10,461,954	9,531,069
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	139,740	140,837
Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістердің жиыны	39,042,245	27,424,894
Клиенттердің қаражаты	(10,004,161)	(7,062,307)
Басқа банктердің және несие мекемелерінің қаражаты	(1,570,099)	(330,025)
Жалдау бойынша міндеттемелер	(84,962)	(44,084)
Пайыздық шығыстар	(11,659,222)	(7,436,416)
Таза пайыздық кіріс	27,383,023	19,988,478

21 Кредиттік шығындар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың жиынтық кірісі туралы жеке есепте көрсетілген қаржы құралдары бойынша ККЗ бойынша шығыстар келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2,879	-	-	2,879
Клиенттерге амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер	(719,289)	(210,181)	425,355	(504,115)
Басқа қаржы активтері	-	-	(6,260)	(6,260)
Қаржылық кепілдіктер	27,912	-	-	27,912
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	355	-	-	355
Кредиттік шығындар бойынша (шығыстардың) жиыны/қалпына келтіру	(688,143)	(210,181)	419,095	(479,229)

21 Кредиттік шығындар бойынша шығыстар (жалғасы)

Төменде 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдың жиынтық кірісі туралы жеке есепте көрсетілген қаржы құралдары бойынша ККЗ бойынша шығыстар келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2,750	-	-	2,750
Басқа банктердегі қаражат	2,953	-	-	2,953
Клиенттерге амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер	(781,828)	277,230	13,879,081	13,374,483
Басқа қаржы активтері	-	-	366,369	366,369
Қаржылық кепілдіктер	6,659	-	-	6,659
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	(623)	-	-	(623)
Кредиттік шығындар бойынша шығыстардың жиыны	(770,089)	277,230	14,245,450	13,752,591

22 Комиссиялық кірістер мен шығыстар

Банк клиенттерге көрсететін қызметтердің әртүрлі түрлерінен комиссиялық кіріс алады. Комиссиялық кірістер келесі екі санатқа бөлінуі мүмкін:

Белгілі бір уақыт аралығында қызмет көрсеткені үшін алынған комиссиялық кірістер.

Белгілі бір уақыт кезеңі ішінде қызмет көрсеткені үшін алынған комиссиялар осы кезең ішінде орындауға тиісті міндеттердің орындалуына қарай есептеледі. Мұндай баптарға комиссиялық кірістер мен активтерді басқару, жауапты сақтау және басқа басқару және кеңес беру қызметтері үшін сыйақы кіреді. Егер кредитті пайдалану ықтималдығы жоғары болса, кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер үшін комиссиялар және кредиттер беруге байланысты өзге де комиссиялар болашақ кезеңдерге (қосымша шығындармен қатар) жатады және кредит бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені түзету ретінде танылады.

Операциялар жасау бойынша қызметтер көрсетуден түсетін комиссиялық кірістер.

Үшінші тараптың атынан операция жасау жөніндегі келіссөздерді жүргізгені немесе оған қатысқаны үшін алынған комиссиялар, мысалы, акцияларды немесе басқа да бағалы қағаздарды сатып алу не бизнесті сатып алу немесе сату кезінде Банктің орындау міндеті келісім жасасу болып табылатын кезде осындай операция аяқталғаннан кейін танылады. Орындауға белгілі бір міндеттерге байланысты комиссиялар (немесе комиссиялардың бір бөлігі) тиісті критерийлер орындалғаннан кейін танылады.

Егер шарт ауыспалы өтеуді көздейтін болса, комиссиялық кірістер ауыспалы өтемге тән белгісіздікті кейіннен шешу кезінде кірістің жинақтаушы қорытындысы деп танылған соманың айтарлықтай азаюы болмайтын дәрежеде ғана танылады.

22 Комиссиялық кірістер мен шығыстар (жалғасы)

Таза комиссиялық кірістер келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Кепілдіктер мен аккредитивтер шығару	833,270	831,051
Есеп айырысу операциялары	519,166	550,955
Кассалық операциялар	217,822	194,931
Банктік шоттарға қызмет көрсету бойынша қызметтер	2,522	15,992
Сейф операциялары	9,676	7,209
Төлем карточкалары	1,482	1,729
Басқалары	81,328	113,418
Комиссиялық кірістер	1,665,266	1,715,285
Төлем жүйелері бойынша комиссиялық шығыстар	(344,320)	(249,550)
Есеп айырысу операциялары	(233,618)	(197,659)
Өңдеу қызметтері	(90,267)	(52,569)
Кепілдіктер	(52,505)	(43,758)
Басқалары	(44,076)	(11,707)
Комиссиялық шығыстар	(764,786)	(555,243)
Таза комиссиялық кіріс	900,480	1,160,042

23 Әкімшілік және өзге де операциялық шығыстар

Әкімшілік және басқа операциялық шығындар келесі позицияларды қамтиды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Ескерт- пе	2025 ж.	2024 ж.
Жалақы және сыйлықақылар		2,229,886	1,750,921
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар		782,293	561,648
Негізгі құралдардың тозуы	11	569,733	503,992
Бағдарламалық жасақтаманы техникалық қолдау		420,853	341,698
Ғимараттарды күтіп ұстау		415,803	626,102
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар		304,080	202,363
Кәсіби қызметтер		246,350	261,580
Материалдық емес активтердің амортизациясы		205,682	166,721
Депозиттерді сақтандыру		182,273	111,617
Байланыс қызметтері және ақпараттық қызметтер		141,149	136,418
Күзет қызметтері		103,258	125,736
АТМ ұстауға арналған шығыстар		93,759	2,885
Сақтандыру		52,637	55,424
Іссапар шығындары		32,601	43,589
Мүшелік жарналар		31,621	25,512
Кеңсе керек-жарақтары		19,690	20,505
Инкассация		12,541	8,721
Көлік		10,526	12,850
Қызметкерлерді оқыту		8,241	17,589
Жарнама және маркетинг		3,805	18,679
Риэлтор қызметтері		-	10,018
Басқалары		234,803	505,020
Әкімшілік және өзге де операциялық шығыстардың жиыны		6,101,584	5,509,588

Кәсіби қызметтердің құрамына 63,000 мың теңге (2024 жыл: 64,400 мың теңге) мөлшерінде аудиторлық қызметтер енгізілген.

24 Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар

Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептеледі.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, барлық уақытша айырмашылықтарға қатысты есептеледі. Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасында туындайтын барлық уақытша айырмашылықтар бойынша көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер салық базасын төмендететін осы уақытша айырмашылықтар есептелуі мүмкін болашақта салық салынатын пайданы алу ықтималдығы бар шамада ғана көрсетіледі. Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер есепті күнге күшіне енген немесе іс жүзінде күшіне енген заңнаманы негізге ала отырып, активті іске асыру немесе міндеттемені реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салық салу ставкалары бойынша бағаланады.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасында Банктің қызметіне қатысты қолданылатын түрлі операциялық салықтар қолданылады. Бұл салықтар жиынтық кіріс туралы есепте әкімшілік және басқа операциялық шығыстардың бөлігі ретінде көрсетіледі.

Корпоративтік табыс салығы (бұдан әрі - КТС) бойынша шығыстар мынадай позициялармен ұсынылған:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	5,924,962	7,065,000
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығын Шығыс/(үнемдеу) - уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және қалпына келтірілуі	142,667	(23,997)
Корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыстар	6,067,629	7,041,003

Банктің табысына тек Қазақстан Республикасында ғана салық салынады. Салық заңнамасына сәйкес 2025 және 2024 жылдардағы корпоративтік табыс салығының қолданыстағы мөлшерлемесі 20% құрайды.

Сонымен қатар, мемлекеттік эмиссиядағы бағалы қағаздар бойынша және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде бір жылға дейінгі мерзімге салынған депозиттер бойынша пайыздық кірістер 2025 жылы корпоративтік табыс салығына жатады. Қолданылатын корпоративтік табыс салығының мөлшерлемесі стандартты 20%-дық мөлшерлемеге қосымша 10%-ды құрайды.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы шығыны 25%-дық мөлшерлеме бойынша есептеледі, себебі ол 2026 жылдан бастап 25%-дық мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығына жататын операциялардан туындайды.

Осы жеке қаржылық есептілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мен 2025 және 2024 жылдардағы нормативтік салық мөлшерлемесіне көбейтілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды есепке алғанға дейінгі пайда арасындағы салыстыру келесідей:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі пайда	24,357,895	32,347,720
Нормативтік салық мөлшерлемесі	20%	20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша теориялық шығыстар	4,871,579	6,469,544
ҚРҰБ салымдары және бағалы қағаздар бойынша қосымша сыйақы салығы	962,742	-
Шегерімге жатқызылмайтын әкімшілік және өзге де шығыстар	89,529	166,256
Салық мақсатында шегерілмейтін/салық салынбайтын резервтердегі өзгерістер	4,033	31,663
Басқа тұрақты айырмашылықтар	139,746	373,540
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	6,067,629	7,041,003

24 Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар (жалғасы)

2024 жылғы 31 желтоқсанға кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысы төмендегідей ұсынылған:

Мың қазақстандық теңгемен	Пайда немесе шығын құрамындағы уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және төмендеуі		Пайда немесе шығын құрамындағы уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және төмендеуі	
	1 қаңтар 2024 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.	31 желтоқсан 2025 ж.
Шегерілетін уақыт айырмашылықтарының салық әсері Басқалары	-	-	-	-
Кейінге қалдырылған КТС бойынша активтер	-	-	-	-
Салық салынатын уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері				
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(136,564)	(22,847)	(159,411)	(196,669)
Басқалар	(71,128)	46,844	(24,284)	54,002
Кейінге қалдырылған КТС бойынша міндеттемелер	(207,692)	23,997	(183,695)	(142,667)
Кейінге қалдырылған КТС бойынша таза актив / (міндеттеме)	(207,692)	23,997	(183,695)	(142,667)

25 Шарттық және шартты міндеттемелер

Саяси және экономикалық жағдайлар

Қазақстанда экономикалық реформалар және нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін құқықтық, салықтық және өкімшілік инфрақұрылымды дамыту жалғасуда. Қазақстан экономикасының тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметі экономика, қаржы және ақша-кредит саясаты саласында қабылдайтын шаралардың тиімділігіне байланысты болады.

Теңгенің негізгі шетел валюталарына айырбас бағамының құбылмалылығы Қазақстан экономикасына кері әсерін тигізуде. Тартылатын қаржыландырудың теңгедегі пайыздық мөлшерлемелері жоғары болып қалуда. Аталған факторлар капиталға қол жетімділіктің шектелуіне, капиталдың жоғары құнына, инфляцияның жоғары деңгейіне және одан өрі экономикалық өсуге қатысты белгісіздікке әкелді, бұл болашақта Банктің қаржылық жағдайына, операцияларының нәтижелеріне және экономикалық перспективаларына теріс әсер етуі мүмкін. Банк басшылығы ағымдағы жағдайларда Банктің экономикалық орнықтылығын қолдау жөнінде тиісті шаралар қабылдап жатыр деп есептейді.

Сот процестері мен талаптары

Банк іскерлік операцияларға байланысты әртүрлі сот ісін жүргізудің елеуетті объектісі болып табылады. Банк мұндай түрлердің қанағаттандырылмаған немесе қауіп төндіретін талаптары жеке немесе жиынтықта Банктің қаржылық жағдайына немесе оның қызметінің нәтижелеріне елеулі теріс әсер етуі мүмкін деп есептемейді.

Банк жекелеген мән-жайлардың нәтижесінде туындайтын елеулі міндеттемелердің ықтималдығын бағалайды және міндеттеменің туындауына себеп болған оқиғалар орын алуы және міндеттеме сомасы жеткілікті сенімділік дәрежесімен есептелуі мүмкін болған кезде ғана өзінің жеке қаржылық есептілігінде резервтер құрады. Жоғарыда сипатталған шартты міндеттемелердің кез келгені бойынша осы жеке қаржылық есептілікте ешқандай резерв құрылған жоқ.

25 Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Күтпеген салық төлемдері

Әр түрлі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілердің ережелері әрдайым нақты тұжырымдала бермейді және оларды түсіндіру жергілікті салық органдарының инспекторлары мен Қаржы министрлігінің шенеуніктерінің пікіріне байланысты. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасында пікір алшақтығы жағдайлары жиі кездеседі. Қазақстандық заңдардың, қаулылардың және тиісті нормативтік-құқықтық актілердің мәлімделген немесе анықталған бұзушылықтары үшін айыппұлдар мен өсімпұлдардың қолданыстағы режимі өте қатал. Айыппұлдар даулы соманы тәркілеуді (валюталық заңнаманы бұзғаны үшін), сондай-ақ әдетте төленбеген салықтар сомасының 50% мөлшерінде айыппұлдарды қамтиды.

Банк барлық қолданыстағы салықтарды төледі немесе есептеді деп санайды. Түсініксіз жағдайларда Банк басшылықтың негізделген бағалары негізінде салық міндеттемелерін есептеді. Банктің саясаты шығын ықтималдығы бар есепті кезеңде резервтерді тануды көздейді және оның сомасы жеткілікті дәлдік дәрежесімен айқындалуы мүмкін. Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың әлеуетті сомасы осы уақытқа дейін шығыстарға жатқызылған және 2025 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Мұндай сомаларды есептеу мүмкіндігіне және олардың ықтимал елеулі сипатына қарамастан, Банк басшылығы олардың екіталай немесе бағаланбайтын немесе екеуі де бір уақытта деп санайды.

Шарттық және шартты міндеттемелер.

31 желтоқсанда Банктің шарттық және шартты міндеттемелері келесі тармақтарды қамтыды:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Ескерт- пе	2025 ж.	2024 ж.
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер			
Пайдаланылмаған несие желілері		95,133,409	87,846,339
Кепілдіктер		48,484,285	41,447,690
Аккредитивтер		-	20,083
Кредиттік сипаттағы міндеттемелердің жиынтығы		143,617,694	129,314,112
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша ККЗ			
бойынша резерв	18	(88,949)	(117,392)
Кепілдіктер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын клиенттердің қаражаты	16	(6,093,242)	(5,885,660)
Резервті шегергенде және ақшалай қаражат түріндегі қамтамасыз етуді шегергенде кредиттік сипаттағы міндеттемелердің жиынтығы		137,435,503	123,311,060

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер

Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер шарттық міндеттемелер болып табылады, олардың талаптары бойынша Банк міндеттеменің қолданылу мерзімі ішінде Клиентке алдын ала келісілген шарттарда кредит беруге міндетті. Клиенттің үшінші тараптар алдындағы міндеттемелерін орындамаған жағдайда, Банктің төлемдерді жүзеге асыру жөніндегі қайтарып алынбайтын міндеттемелері болып табылатын кепілдіктер мен кепілдік аккредитивтер кредиттер мен қарыздар сияқты кредиттік тәуекел деңгейіне ие болады. Белгілі бір шарттарды орындау кезінде келісілген сома шегінде клиенттердің атынан төлемдерді жүзеге асыру жөніндегі банктің жазбаша міндеттемелері болып табылатын құжаттамалық және тауарлық аккредитивтер тауарлардың тиісті жеткізілімдерімен немесе ақшалай депозиттермен қамтамасыз етіледі және тиісінше тікелей қарыз алудан гөрі тәуекел деңгейі төмен болады. Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер кез келген қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда банктің келісімінен біржақты шығу құқығын кездейді. Осылайша, 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві танылмады.

Несие беру міндеттемелері несие, кепілдік немесе аккредитив түрінде несие беру үшін басшылық бекіткен соманың пайдаланылмаған бөлігін қамтиды. Қамтамасыз ету міндеттемелеріне қатысты шығындар сомасының ықтималдығы пайдаланылмаған міндеттемелердің жалпы сомасынан аз, өйткені несие беру міндеттемелері клиенттердің белгілі бір несиелік талаптарды сақтауына байланысты.

25 Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Банк несиелік сипаттағы міндеттемелер өтелгенге дейін қалған мерзімді бақылайды, өйткені әдетте ұзақ мерзімді міндеттемелер қысқа мерзімді міндеттемелерге қарағанда несиелік тәуекелдің жоғары деңгейіне ие. Жыл сайын Банк кредиттік қаражатты/міндеттемелерді алуға қолжетімділік кезеңін қайта қарау мақсатында берілген кредиттік лимиттерге ревизия жүргізеді. Кредит қабілеттілігі нашарлаған жағдайда қолжетімділік кезеңі жаңартылмайды.

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік тәуекел деңгейлері негізінде кредиттік сипаттағы міндеттемелердің кредиттік сапасына талдау келтірілген.

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
Кепілдіктер мен аккредитивтер		
- А-дан AAA-ға дейінгі несиелік рейтингімен	18,432,711	20,486,622
- В-ден BBB-ге дейінгі несиелік рейтингімен	18,809,993	9,075,662
- С-ден CCC-ге дейінгі несиелік рейтингімен	11,241,581	11,905,489
Танылмаған жалпы құны	48,484,285	41,467,773
Кепілдіктер мен аккредитивтерге арналған резерв	(88,949)	(117,392)
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер		
- А-дан AAA-ға дейінгі несиелік рейтингімен	50,225,915	26,366,738
- В-ден BBB-ге дейінгі несиелік рейтингімен	30,158,687	25,353,476
- С-ден CCC-ге дейінгі несиелік рейтингімен	14,748,807	36,126,125
Танылмаған жалпы құны	95,133,409	87,846,339
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелерге арналған резерв	-	-

Есепті күнге 2-ші және 3-ші сатыға жатқызылған пайдаланылмаған несиелік линиялар бойынша төленбей қалған жалпы сома 191,247 мың теңге. (2024 жылға: 1,517,716 мың теңге.)

Банк пайдаланатын деңгейлер бойынша кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесінің және кредиттік сипаттағы міндеттемелерге қатысты дефолтты және кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын айқындауды қоса алғанда, күтілетін кредиттік залалдарды бағалауға тәсілдің сипаттамасы 27-ескертпеде келтіріледі.

Шарттарға сәйкес пайдаланылмаған несие желілері, аккредитивтер және кепілдіктер бойынша берешектің жалпы сомасы міндетті түрде болашақ ақшалай талаптарды білдірмейді, өйткені қарыз алушыға қаражат бермей-ақ аталған міндеттемелердің қолданылу мерзімінің аяқталуы немесе күшін жою мүмкін.

Төменде 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы ККЗ-дағы резервтердің өзгеруіне талдау берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1-кезең	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтарға ККЗ бойынша резерв	(121,641)	(121,641)
Бір жылдағы ККЗ өзгерісі	6,659	6,659
Бағамдық айырмашылықтар	(2,410)	(2,410)
2024 жылғы 31 желтоқсанға ККЗ бойынша резерв	(117,392)	(117,392)
Бір жылдағы ККЗ өзгерісі	27,912	27,912
Бағамдық айырмашылықтар	531	531
2025 жылғы 31 желтоқсанға ККЗ бойынша резерв	(88,949)	(88,949)

26 Тәуекелдерді басқару

Кіріспе

Банк қызметін жүзеге асыру кезінде тәуекелдер бар. Банк тәуекелдерді басқаруды анықтау, бағалау және байқаудың тұрақты процесі барысында, сондай-ақ тәуекел лимиттерін және басқа да ішкі бақылау шараларын белгілеу арқылы жүзеге асырады. Тәуекелдерді басқару процесі Банктің Тұрақты кірістілігін сақтау үшін өте маңызды және Банктің әрбір жеке қызметкері оның міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауап береді. Банк несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшырайды, ол өз кезегінде сауда операцияларымен байланысты тәуекелге және сауда емес қызметпен байланысты тәуекелге бөлінеді. Банк сонымен қатар операциялық тәуекелдерге ұшырайды.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау процесі қоршаған ортаның өзгеруі, технология немесе саланың өзгеруі сияқты іс-әрекеттерді жүргізу тәуекелдеріне әсер етпейді. Мұндай тәуекелдерді банк стратегиялық жоспарлау процесінде бақылайды.

Тәуекелдерді басқару процесі Банк тұрақты негізде жүзеге асыратын тәуекелдерді сөйкестендіруді, өлшеуді, бақылауды және шектеуді қамтиды.

Тәуекелдерді басқару құрылымы. Тәуекелдерді анықтау және бақылау үшін жалпы Жауапкершілік Директорлар кеңесіне жүктеледі, бірақ тәуекелдерді басқару мен бақылауға жауапты жеке тәуелсіз органдар да бар.

Директорлар кеңесі. Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы тәсіліне, тәуекелдерді басқару стратегиясы мен принциптерін бекітуге жауап береді.

Басқарма. Басқарманың міндеті-банктегі тәуекелдерді басқару процесін бақылау.

Тәуекелдерді басқару жөніндегі Директорлар кеңесінің комитеті. Тәуекелдерді басқару жөніндегі директорлар кеңесінің комитеті олардың сенімділігі мен тиімділігін қамтамасыз ету мақсатында тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау мәселелері бойынша ұсынымдар әзірлеу арқылы Банктің Директорлар кеңесіне жәрдем көрсетеді.

Тәуекелдерді басқару. Тәуекелдерді басқару бөлімшесі тәуелсіз бақылау процесін қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқарумен байланысты рәсімдерді енгізуге және жүргізуге жауапты.

Бөлімше қызметінің негізгі мақсаты ол жүргізетін операциялардың түрі мен көлемін ескере отырып, Банктің тәуекелдерін тиімді айқындауды, бағалауды және шектеуді қамтамасыз ететін тәуекелдерді анықтау және бақылау әдістерін қолдануды көздейтін Банктің тәуекелдерін басқарудың тиімді жүйесін құру және оның жұмыс істеуі болып табылады. Бұл бөлімше тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы есептілік жүйесінде толық ақпарат жинауды қамтамасыз етеді.

Банк Қазынашылығы. Банктің қазынашылығы Банктің активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымды басқаруға жауапты. Сондай-ақ, қазынашылық өтімділік тәуекеліне және Банкті қаржыландыру тәуекеліне жауап береді.

Ішкі аудит. Банкте өтетін тәуекелдерді басқару процестерін жыл сайын ішкі аудит қызметі тексереді, ол рәсімдердің жеткіліктілігін де, банктің осы рәсімдерді орындауын да тексереді. Ішкі аудит бөлімі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және аудит жөніндегі комитетке өз қорытындылары мен ұсынымдарын ұсынады.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері. Банктің тәуекелдері әдеттегі қызмет барысында күтілетін шығынды да, статистикалық модельдер негізінде ең үлкен нақты шығынды бағалауды білдіретін күтпеген шығынды да көрсететін әдісті қолдана отырып бағаланады. Модельдер өткен тәжірибелерден алынған және экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген ықтималдық мәндерін пайдаланады. Банк сонымен қатар екіталай деп саналатын оқиғалар орын алған жағдайда орын алатын "ең нашар сценарийлерді" модельдейді.

Тәуекелдерді мониторингілеу және бақылау негізінен банк белгілеген лимиттерге негізделеді. Мұндай лимиттер Банк жұмыс істейтін қызметті жүргізу стратегиясын және нарықтық жағдайларды, сондай-ақ банктің қабылдауға дайын тәуекел деңгейін көрсетеді, бұл ретте жекелеген салаларға ерекше назар аударылады.

Бұдан басқа, Банк тәуекелдер мен операциялардың барлық түрлері бойынша жиынтық позицияға қатысты тәуекелдерді көтерудің өзінің жалпы қабілетін бақылайды және бағалайды.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді талдау, бақылау және ерте анықтау мақсатында зерттеледі және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Директорлар кеңесіне, Басқармаға, активтер мен міндеттемелерді басқару жөніндегі комитетке, кредиттік Комитетке және бөлімшелердің әрқайсысының басшыларына түсіндірмелермен беріледі. Есепте кредиттік тәуекелдің жиынтық мөлшері туралы ақпарат, болжамды кредиттік көрсеткіштер, белгіленген тәуекел лимиттерінен ерекшеліктер, өтімділік коэффициенттері, пайыздық мөлшерлеменің өзгеруінің тәуекел коэффициенттері және тәуекел деңгейіндегі өзгерістер қамтылады.

Барлық деңгейлер үшін банк тәуекелдер туралы әртүрлі есептер жасайды, олар банктің барлық бөлімшелеріне кең, қажетті және өзекті ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін таратылады.

Белгіленген лимиттерді, инвестицияларды, өтімділікті, сондай-ақ тәуекел деңгейіндегі өзгерістерді қолдау талқыланатын Банктің Басқармасы мен өзге де бөлімшелерінің кеңесі ұдайы өткізіліп тұрады.

Тәуекелді азайту. Банк өзінің несиелік тәуекелін төмендету үшін кепілдікті белсенді қолданады (қосымша ақпарат төменде көрсетілген).

Тәуекелдің шамадан тыс концентрациясы. Тәуекел концентрациясы бірқатар контрагенттер ұқсас қызмет түрлерін жүзеге асырған немесе олардың қызметі бір географиялық аймақта жүргізілген немесе контрагенттер ұқсас экономикалық сипаттамаларға ие болған және экономикалық, саяси және басқа жағдайлардағы өзгерістер нәтижесінде осы контрагенттердің шарттық міндеттемелерді орындау қабілетіне ұқсас әсер еткен жағдайда пайда болады. Тәуекел концентрациясы белгілі бір салаға немесе географиялық аймаққа әсер ететін жағдайлардағы өзгерістерге банк қызметінің нәтижелерінің салыстырмалы сезімталдығын көрсетеді.

Тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануын болдырмау үшін Банктің саясаты мен рәсімдері әртараптандырылған портфельді сақтауға бағытталған арнайы принциптерді қамтиды. Белгіленген тәуекел концентрациясын басқару жүзеге асырылады.

Несиелік тәуекел

Банк кредиттік тәуекелге ұшырайды, бұл қаржы құралымен операция тараптарының бірі шарт бойынша міндеттемені орындамау салдарынан екінші Тараптың қаржылық шығынға ұшырауына себеп болатын тәуекел болып табылады.

Несиелік тәуекел Банктің контрагенттермен несиелік және басқа операцияларының нәтижесінде пайда болады, соның салдарынан несиелік сипаттағы қаржылық активтер мен баланстан тыс міндеттемелер пайда болады.

Банктің кредиттік тәуекелінің ең жоғары деңгейі қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Берілген қаржылық кепілдіктер, несие беру міндеттемелері, пайдаланылмаған несие желілері және экспорттық/импорттық аккредитивтер үшін міндеттеме сомасы максималды несиелік тәуекел болып табылады.

Несиелік тәуекелді басқару. Несиелік тәуекел-бұл банк бизнесі үшін жалғыз маңызды тәуекел. Сондықтан басшылық несиелік тәуекелді басқаруға ерекше назар аударады.

Тәуекелдерді басқару мақсатында несиелік тәуекелді бағалау күрделі процесс болып табылады және модельдерді қолдануды талап етеді, өйткені тәуекел нарықтық жағдайларға, күтілетін ақша ағындарына және уақыт өте келе өзгереді. Активтер портфолиосындағы несиелік тәуекелді бағалау дефолт ықтималдығына, сәйкес залал коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолт корреляциясына қатысты қосымша бағалауды қажет етеді.

Лимиттер. Банк бір қарыз алушыға немесе байланысты қарыз алушылар тобына лимиттер белгілеу, сондай-ақ географиялық және салалық сегменттер бойынша лимиттер белгілеу арқылы несиелік тәуекелді бақылайды. Экономиканың өнімдері мен салалары бойынша кредиттік тәуекел лимиттерін басшылық үнемі бекітеді. Мұндай тәуекелдердің мониторингі жүйелі түрде жүзеге асырылады, бұл ретте лимиттер жылына кемінде бір рет қайта қаралады.

Несиелік тәуекелді жіктеу жүйесі. Кредиттік тәуекелді бағалау және кредиттік тәуекел деңгейі бойынша қаржы құралдарын жіктеу мақсатында Банк екі тәсілді қолданады: тәуекелдерге негізделген ішкі рейтинг жүйесі немесе сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Standard&Poor's (S&P), Fitch, Moody's) тәуекел деңгейлерін бағалауы.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Компанияны бағалау жүйесі (FDS) - қарыз алушылардың несиелік қабілетін анықтау мақсатында қолданылатын жүйе.

Келесі кестеде FDS-те қолданылатын несиелік ұпайлар келтірілген:

Несиелік рейтинг	Несиелік рейтингке түсініктеме
AAA	Қаржылық және қаржылық емес критерийлерден бастап өте оң компания болумен қатар, ұзақ мерзімді жоғары несиелік қабілеттілікті жалғастыра алады
AA	Қаржылық және қаржылық емес критерийлерден бастап оң компания болумен қатар, ұзақ мерзімді несиелік қабілеттілікті жалғастыра алады
A	Қысқа мерзімді несиелік қабілеті жоғары және қаржылық және қаржылық емес критерийлерден бастап оңтайландыруды қамтамасыз ететін жоғары несиелік компания
BBB	Қаржылық және қаржылық емес критерийлердің маңызды бөлігінің несиелік қабілетін оңтайландыруды қамтамасыз еткен ұзақ мерзімді несиелік қабілеттілікке арналған Компания
BB	Қаржылық және/немесе қаржылық емес критерийлердің бір бөлігінде кредит қабілеттілігін оңтайландыруды қамтамасыз етпеумен қатар қысқа мерзімді кредит қабілеттілігі бар орташа ұзақ мерзімді тәуекелді талдау критерийлері шеңберінде бағалауды орындау қажет Компания
B	Кредитке қабілеттілігі мерзімнің соңына дейін қайта қаралатын Компания қаржылық және/немесе қаржылық емес критерийлердің маңызды бөлігінде кредитке қабілеттілікті оңтайландыруды қамтамасыз етпеумен қатар тәуекелді талдау критерийлері шеңберінде бағалауды орындау қажет болуы мүмкін.
CCC	Кепілдікпен бағалау қажет.
CC	Қаржылық және/немесе қаржылық емес критерийлердің маңызды бөлігі теріс. Қысқа мерзімді несиелік қабілеттілікке ие және кепілдік конъюнктурасы бар бағалауды талап ететін Компания, сонымен қатар міндеттемелерді орындауда қиындықтар туындауы мүмкін.
C	Қаржылық және/немесе қаржылық емес критерийлер тұрғысынан келісуге болады, тәуекелдер шекарасынан төмен болып қалады. Несиелеуді тек Директорлар кеңесі құрылымының комитеттері немесе бас дирекцияның несиелік Комитеті-1 ұсынады.
D	Қаржылық және/немесе қаржылық емес критерийлер тұрғысынан келісуге болады, тәуекелдер шекарасынан төмен болып қалады. Несиелеуді тек директорлар кеңесі құрылымының комитеттері ұсынады

(*) Қолма-қол ақшамен берілетін кредиттерді немесе олардың баламаларын осы кесте шеңберінде қарауға болмайды.

(**) Бір топта орын алатын компаниялар бас компанияның несиелік рейтингін алады.

Рейтингтік модельдерді несиелік тәуекелдерді басқару департаменті үнемі қайта қарайды, дефолт туралы нақты мәліметтер негізінде бэк-тестіленеді және қажет болған жағдайда жаңартылады. Қолданылатын әдіске қарамастан, Банк рейтингтердің дәлдігін үнемі растайды, модельдердің болжамды қабілеттерін есептейді және бағалайды.

Сыртқы рейтингтерді контрагенттерге S&P, Moody's және Fitch сияқты тәуелсіз халықаралық рейтингтік агенттіктер тағайындайды. Бұл рейтингтер жалпыға қол жетімді. Мұндай рейтингтер мен дефолт ықтималдығының тиісті диапазондары банкаралық депозиттер мен корреспонденттік шоттар үшін қолданылады.

Несиелік тәуекел - Банктің клиенттері немесе контрагенттері өздерінің шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан шығынға ұшырау қаупі. Банк кредиттік тәуекелді Банктің жекелеген контрагенттер, тәуекелдің географиялық немесе салалық шоғырлануы бойынша қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу арқылы, сондай-ақ белгіленген тәуекел лимиттерінің сақталуын мониторингтеу арқылы басқарады.

Банк контрагенттердің несиелік қабілеттілігіндегі ықтимал өзгерістерді, соның ішінде кепілдік мөлшерін мерзімді қайта қарауды ерте анықтауды қамтамасыз ету үшін несиелік сапаны тексеру процедурасын жасады.

Несиелік сапаны тексеру процедурасы банкке ықтимал шығындардың мөлшерін тәуекелдер бойынша бағалауға және қажетті шараларды қабылдауға мүмкіндік береді.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Несиелік сипаттағы міндеттемелерге байланысты тәуекелдер

Банк өз клиенттеріне Банктің клиенттер атынан төлемдер жүргізу қажеттілігі туындауы мүмкін кепілдіктер алу мүмкіндігін береді. Клиенттер мұндай төлемдерді кепілдік беру шарттарына сәйкес Банкке өтейді. Көрсетілген шарттар бойынша Банк кредиттер бойынша тәуекелдерге ұқсас және тәуекелдерді бақылау рәсімдері мен саясатының көмегімен төмендетілетін тәуекелдерді көтереді.

Қаржылық жағдай туралы жеке есеп баптарының баланстық құны өзара есеп айырысу туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдалану салдарынан тәуекелдің төмендеуінің әсерін ескермей, осы баптар бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшерін неғұрлым дәл көрсетеді.

Әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдары бойынша олардың баланстық құны кредиттік тәуекелдің ағымдағы мөлшерін білдіреді, бірақ болашақта құнның өзгеруі нәтижесінде туындауы мүмкін тәуекелдің ең жоғары мөлшерін білдірмейді.

Қаржы құралдарының әрбір сыныбы бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері туралы толығырақ ақпарат жеке ескертпелерде берілген. Қамтамасыз етудің және тәуекелді төмендетудің өзге де әдістерінің әсері туралы ақпарат 10-ескертпеде және 26-ескертпеде берілген.

Қазынашылық және банкаралық қатынастар. Банктің қазынашылық және банкаралық қатынастарына қаржылық қызмет көрсету ұйымдары, банктер, брокер–дилерлер, биржалар және клирингтік ұйымдар сияқты контрагенттермен қатынастар жатады. Мұндай қатынастарды бағалау үшін Банк қаржылық есептілік сияқты жалпыға қол жетімді ақпаратты және сыртқы рейтингтер сияқты басқа сыртқы көздерден алынған деректерді талдайды.

Коммерциялық несиелеу және шағын бизнеске несие беру. Коммерциялық несиелеу жағдайында қарыз алушыларды бағалауды Банктің несиелік тәуекелдер департаменті жүргізеді. Несиелік тәуекелді бағалау әртүрлі тарихи, ағымдағы және болжамды ақпаратты ескеретін есептеу әдістемесіне негізделген, мысалы:

- Тарихи қаржылық ақпарат, клиенттер тұрғысынан дайындалған болжамдар мен жоспарлармен бірге. Мұндай қаржылық ақпарат алынған және күтілетін нәтижелер туралы деректерді, төлем қабілеттілігі коэффициенттерін, өтімділік коэффициенттерін және клиенттің қаржылық нәтижелерін бағалауға сәйкес келетін кез келген басқа коэффициенттерді қамтиды.
- Сыртқы ақпарат көздерінен клиенттер туралы жалпыға қол жетімді ақпарат. Мұндай ақпаратқа рейтингтік агенттіктер тағайындаған сыртқы рейтингтер, тәуелсіз талдаушылардың есептері, облигациялар нарығындағы айналымдағы бағалар немесе пресс–релиздер мен мақалалар кіреді.
- Макроэкономикалық немесе геосаяси ақпарат, мысалы, клиент өз қызметін жүзеге асыратын белгілі бір салаға және географиялық аймақтарға қатысты ЖІӨ өсу қарқыны.
- Ұйымның нәтижелерін анықтауға сәйкес келетін басқару сапасы мен клиенттің мүмкіндіктері туралы басқа негізделген және расталған ақпарат.

Несиелік сапаны бағалау әдістерінің күрделілігі мен егжей-тегжейінің деңгейі Банктің тәуекелге ұшырауына және клиенттің мөлшеріне байланысты өзгереді. Шағын бизнес кәсіпорындарына жеке несиелерді банк бөлшек сауда өнімдерінің үлгілерін пайдалана отырып бағалайды.

Тұтынушылық несиелеу және ипотекалық несиелеу. Тұтынушылық несиелеу Жеке тұлғаларға кепілдендірілген және кепілсіз несиелерді қамтиды. Бұл өнімдерді ипотекалық несиелермен бірге Бағалау әр түрлі қолдану арқылы жүзеге асырылады критерийлер, оның негізгі көрсеткіші мерзімі өткен күндер саны болып табылады. Модельдерде пайдаланылатын басқа да негізгі бастапқы деректер мыналар болып табылады: басқа банктер мен мемлекеттік органдардың төлем талаптары–тапсырмалары бойынша есептен шығару фактілері, қайта бағалау қорытындылары бойынша кепілдердің нарықтық құнының төмендеуі, сол қарыз алушының басқа қаржы активтері бойынша дефолттың болуы, сондай-ақ кредит сомасының қамтамасыз ету құнына арақатынасының коэффициенті.

Дефолт қауіпі бар шама. Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама (EAD) құнсыздану үшін бағаланатын қаржы құралдарының жалпы баланстық құнын білдіреді және клиенттің дефолтқа жақындаған кезде қарызын ұлғайту қабілетін де, мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігін де көрсетеді. 1-кезең несиелері үшін EAD есептеу үшін Банк 12 айлық КҚЗ–ны бағалау үшін 12 ай ішінде дефолт ықтималдығын бағалайды. Қаржы активтерінің 2-кезеңінің, 3-кезеңінің және САҚҚК активтері үшін ead көрсеткіші құралдың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде болуы мүмкін оқиғалар үшін қарастырылады.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Дефолттағы шығындар деңгейі. Коммерциялық несиелеу жағдайында LGD көрсеткіші кем дегенде үш айда бір рет бағаланады және оны бюджеттеу, тиімділікті талдау және Банктің тәуекелдерді басқару департаменті қайта қарайды және бекітеді.

Несиелік тәуекелді бағалау LGD бағалаудың стандартты моделіне негізделген, нәтижесінде белгілі бір LGD деңгейлері белгіленеді. LGD деңгейлерінің деректері EAD-тің күтілетін көрсеткішін ұсталған кепілдікті сату нәтижесінде қалпына келтіріледі немесе жүзеге асырылады деп күтілетін сомалармен салыстырғанда ескереді.

Банк клиенттерге несиелерді болашақ ақша ағындарын бағалауға сәйкес келетін негізгі сипаттамаларға негізделген топтарға бөледі. Ол үшін өткен кезеңдердің шығындары туралы ақпарат пайдаланылады және мәмілелерге тән сипаттамалардың кең ауқымы, сондай-ақ қарыз алушының сипаттамалары қарастырылады.

Несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі. Банк өздеріне қатысты барлық активтерді ұдайы тексереді. Құрал немесе құралдар портфелі бойынша құнсыздану үшін бағалау резервін қандай сомада құру қажет екенін анықтау үшін (яғни, бүкіл мерзім ішінде 12 айлық ККЗ немесе ККЗ сомасында) Банк бастапқы танылған сәттен бастап осы құрал немесе құралдар портфелі бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғанын талдайды. Егер қарыз алушы шартта көзделген төлемдерді 30 күнге кешіктірсе, Банк қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өсті деп санайды.

Банк сонымен қатар актив бойынша несиелік тәуекелдің айтарлықтай өскенін көрсету үшін қосымша сапалы әдісті қолданады, мысалы, Клиентті/несиені проблемалық тізімге ауыстыру немесе несиелік оқиғаға байланысты қайта құрылымдау.

Ұқсас активтер тобы бойынша топтық негізде ККЗ-ны бағалау жағдайында Банк бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы орын алғанын бағалаудың бірдей қағидаттарын қолданады.

Бағалау топтық негізде жүзеге асырылатын қаржы активтерін топтастыру.

Төменде көрсетілген факторларға байланысты Банк ККЗ-ны жеке негізде немесе топтық негізде есептейді.

Банк ККЗ-ны жеке негізде есептейтін активтер кластарына мыналар кіреді:

- қаржылық активтер класына қарамастан 3-кезеңнің барлық активтері;
- жалпы құны меншікті капиталдың 0,2% - нан асатын қаржылық активтер.
- Банк топтық негізде ККЗ есептейтін активтер кластарына мыналар кіреді:
- 1 және 2-кезеңдегі ипотекалық және тұтынушылық несиелер, сондай-ақ 1 және 2-кезеңдегі коммерциялық несиелеу портфелі;
- жалпы құны меншікті капиталдың 0,2% - % аспайтын қаржы активтері.

Болжалды ақпарат және бірнеше экономикалық сценарийлер. ККЗ есептеу модельдерінде Банк бастапқы экономикалық деректер ретінде пайдаланады:

- ЖІӨ өсуі;
- номиналды ақшалай кірістердің өсуі;
- жұмыссыздық деңгейі;
- инфляция;
- тұрғын үй нарығындағы номиналды бағалар.

ККЗ есептеу кезінде қолданылатын бастапқы деректер мен модельдер әрдайым қаржылық есептілікті ұсыну күніндегі нарықтың барлық сипаттамаларын көрсете бермейді. Мұны көрсету үшін кейде сапалы түзетулер немесе уақытша түзетулер ретінде қабаттасулар жасалады, егер мұндай айырмашылықтар маңызды болса.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Болжамды ақпарат алу үшін Банк сыртқы көздерден (сыртқы рейтингтік агенттіктер, мемлекеттік органдар, мысалы, орталық банктер және халықаралық қаржы институттары) деректерді пайдаланады. Банктің несиелік тәуекелдер департаментінің мамандары бірнеше сценарийлерге қатысты салмақ коэффициенттерін анықтайды. Төмендегі кестеде әрбір экономикалық сценарийде ККЗ бағалау үшін қолданылатын негізгі болжамды экономикалық айнымалылардың/болжамдардың мәндері көрсетілген. «Кейінгі жылдар» бағанының деректері ұзақ мерзімді орташа болып табылады, сондықтан 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы барлық сценарийлер үшін бірдей.

Негізгі факторлар	ККЗ сценарийі	Берілген ықтималдық, %	2025 ж.	2026 ж.	2027 ж.	Кейінгі жылдар
ЖІӨ өсуі, %	Оптимистік	10%	6.50%	5.90%	5.60%	5.75%
	Базалық	70%	6.30%	5.40%	4.50%	4.86%
	Пессимистік	20%	6.20%	4.50%	3.80%	4.18%
Номиналды ақшалай кірістердің өсуі, %	Оптимистік	10%	238.0	265.1	285.8	276.9
	Базалық	70%	237.9	265.2	285.1	276.4
	Пессимистік	20%	237.7	263.8	254.8	254.9
Жұмыссыздық деңгейі, %	Оптимистік	10%	4.37%	4.28%	4.18%	4.22%
	Базалық	70%	4.60%	4.50%	4.40%	4.44%
	Пессимистік	20%	5.06%	4.95%	4.84%	4.88%
Инфляция, %	Оптимистік	10%	12.00%	9.50%	6.50%	7.65%
	Базалық	70%	12.50%	11.50%	7.50%	8.80%
	Пессимистік	20%	13.00%	12.20%	8.00%	9.34%
Тұрғын үй нарығындағы номиналды бағалар, мың теңге / ш. м	Оптимистік	10%	708.8	789.6	851.2	824.6
	Базалық	70%	708.4	789.9	849.1	823.2
	Пессимистік	20%	707.2	776.2	825.9	804.1
Мұнай бағасы, долл. АҚШ/баррель	Оптимистік	10%	71.0	71.0	78.1	76.0
	Базалық	70%	69.2	60.0	60.0	60.9
	Пессимистік	20%	67.0	47.0	42.3	45.7

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің қаржылық активтері мен міндеттемелерінің географиялық шоғырлануы келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Қазақстан	ЭЫДҰ-ға кіретін елдер	ЭЫДҰ-ға кірмейтін елдер	Жиыны
Активтер				
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	80,012,616	3,163,118	18,049,655	101,225,389
Басқа банктердегі қаражат	5,343	-	-	5,343
Инвестиционные ценные бумаги, учитываемые по амортизированной стоимости	1,021,650	-	-	1,021,650
Инвестициялар	7,001	-	-	7,001
Клиенттерге несиелер	174,751,002	13,322,010	-	188,073,012
Басқа қаржы активтері	376,993	189	94	377,276
Монетарлық активтердің жиыны	256,174,605	16,485,317	18,049,749	290,709,671
Міндеттемелер				
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	4,545,647	17,701,054	-	22,246,701
Клиенттердің қаражаты	148,553,879	13,595,135	1,111,440	163,260,454
Жалдау бойынша міндеттемелер	651,867	-	-	651,867
Басқа қаржылық міндеттемелер	118,163	3,397	597	122,157
Монетарлық міндеттемелердің жиыны	153,869,556	31,299,586	1,112,037	186,281,179

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің қаржылық активтері мен міндеттемелерінің географиялық шоғырлануы төменде келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Қазақстан	ЭЫДҰ-ға кіретін елдер	ЭЫДҰ-ға кірмейтін елдер	Жиыны
Активтер				
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	75,754,996	24,153,772	5,305,932	105,214,700
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	1,027,054	-	-	1,027,054
Инвестициялар	554,379	-	-	554,379
Клиенттерге несиелер	157,641,046	14,441,264	-	172,082,310
Басқа қаржы активтері	397,714	199	79	397,992
Монетарлық активтердің жиыны	235,375,189	38,595,235	5,306,011	279,276,435
Міндеттемелер				
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	3,882,436	18,388,135	-	22,270,571
Клиенттердің қаражаты	166,176,168	4,772,492	914,774	171,863,434
Жалдау бойынша міндеттемелер	483,702	-	-	483,702
Басқа қаржылық міндеттемелер	110,337	3,934	7,056	121,327
Монетарлық міндеттемелердің жиыны	170,652,643	23,164,561	921,830	194,739,034

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару

Өтімділік тәуекелі - бұл Банктің төлемдер бойынша міндеттемелерін әдеттегі немесе күтпеген жағдайларда өтеу мерзімі келгенде орындай алмау қаупі. Осы тәуекелді шектеу мақсатында басшылық банктік салымдардың ең төменгі мөлшеріне қосымша әр түрлі қаржыландыру көздерінің болуын қамтамасыз етті. Басшылық сонымен қатар өтімділікті ескере отырып, активтерді басқаруды және болашақ ақша ағындары мен өтімділіктің күнделікті мониторингін жүзеге асырады. Бұл процесс күтілетін ақша ағындарын бағалауды және қажет болған жағдайда қосымша қаржыландыру үшін пайдаланылуы мүмкін жоғары сапалы қамтамасыз етуді қамтиды.

Банк күнделікті негізде өтімділіктің бірқатар ішкі көрсеткіштерінің мониторингін жүзеге асырады. Банктің қазынашылығы ақша позициясы мен өтімділігі жоғары бағалы қағаздар портфелін пайдалана отырып, тұрақты негізде қысқа мерзімді өтімділікті басқарады.

Банк сонымен қатар міндетті нормативтер түрінде ҚР ҰБ белгілеген өтімділікке қойылатын талаптарды орындауға міндетті. Банк қолма-қол ақша ағыны күтпеген жерден тоқтатылған жағдайда қолма-қол ақшаға тез сатылуы мүмкін әр түрлі, жоғары сұранысқа ие активтердің портфолиосына ие. Банк сонымен қатар ақша қаражаттарына деген қажеттілікті қанағаттандыру үшін пайдалана алатын несие желілері туралы келісімдер жасады.

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелерді талдау. Төмендегі кестеде өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлінісінде Банктің 31 желтоқсандағы қаржылық міндеттемелері көрсетілген. Бірінші талап бойынша өтелуге жататын міндеттемелер өтеу туралы талап ең ерте ықтимал күнге мәлімделгендей қаралады. Алайда, Банк көптеген клиенттер Банктің тиісті төлемді жүзеге асыруға міндетті болатын ең ерте күні өтеуді талап етпейді деп күтеді және сәйкесінше кесте өткен кезеңдердегі салымдарды талап ету туралы ақпарат негізінде Банк есептеген күтілетін ақша ағындарын көрсетпейді.

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін	3 айдан аз	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
31 желтоқсан 2025 ж.						
Қаржылық міндеттемелер						
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	721	23,694	1,458,841	23,444,170	1,647,056	26,574,482
Клиенттердің қаражаты	36,512,294	45,590,543	75,281,837	3,369,061	2,506,719	163,260,454
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	55,916	171,650	466,790	-	694,356
Басқа қаржылық міндеттемелер	-	8,865	46,446	58,024	8,822	122,157
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	36,513,015	45,679,018	76,958,774	27,338,045	4,162,597	190,651,449

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін	3 айдан аз	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
31 желтоқсан 2024 ж.						
Қаржылық міндеттемелер						
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	2,240	34,000	3,014,942	22,468,101	-	25,519,283
Клиенттердің қаражаты	52,046,033	27,696,904	94,953,785	1,674,982	124,733	176,496,437
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	44,637	94,775	326,710	17,580	483,702
Басқа қаржылық міндеттемелер	331	8,374	29,815	45,603	37,204	121,327
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	52,048,604	27,783,915	98,093,317	24,515,396	179,517	202,620,749

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтеу мерзімдері бойынша міндеттемелерді талдау "талап етілгенге дейін және 1 айдан аз мерзімде" санатындағы клиенттер қаражатының едәуір бөлігін көрсететініне қарамастан, бұл қаражатты қайтару тарихи түрде осы кестеде көрсетілгеннен ұзағырақ мерзім ішінде жүргізілді. Бұл депозиттер сенімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру көзін қалыптастырады. 2025 жылы клиенттер қаражатының айтарлықтай ағыны болған жоқ және банк басшылығы жақын арада мұндай ағындарды күтпейді.

Банк өтімділікті басқару үшін дисконттауды есепке алмай, өтеу мерзімі бойынша жоғарыда келтірілген міндеттемелерді талдауды пайдаланбайды. Оның орнына Банк төмендегі кестеде көрсетілген өтеудің күтілетін мерзімдері мен өтімділіктің күтілетін алшақтығын бақылайды:

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін өтеу мерзімдері бойынша қаржы құралдарына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз мерзімде	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
Активтер						
Қолма-қол ақша және ақша қаражаттарының баламалары	101,225,389	-	-	-	-	101,225,389
Басқа банктердегі қаражат	-	-	-	-	5,343	5,343
Инвестициялық бағалы қағаздар	1,021,650	-	-	-	-	1,021,650
Клиенттерге несиелер мен аванстар	6,746,942	54,726,894	35,666,470	74,786,467	16,146,239	188,073,012
Инвестициялар	-	-	-	-	7,001	7,001
Басқа қаржы активтері	364,561	1,112	5,388	1,098	5,117	377,276
Жиыны	109,358,542	54,728,006	35,671,858	74,787,565	16,163,700	290,709,671
Міндеттемелер						
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	721	55,647	6,783	20,597,300	1,586,250	22,246,701
Клиенттердің қаражаты	69,958,360	29,382,662	58,043,652	3,369,061	2,506,719	163,260,454
Жалдау бойынша міндеттемелер	18,569	82,136	104,021	447,141	0	651,867
Басқа қаржылық міндеттемелер	2,756	19,026	33,529	58,024	8,822	122,157
Қаржылық міндеттемелер бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	69,980,406	29,539,471	58,187,985	24,471,526	4,101,791	186,281,179
Қаржы құралдары бойынша өтімділік алшақтығы	39,378,136	25,188,535	-22,516,127	50,316,039	12,061,909	104,428,492

Бірінші талап бойынша өтелуге жататын міндеттемелер жоғарыдағы кестеде өтеу туралы талап мәлімделгендей қаралады. Алайда, Банк көптеген клиенттер Банктің тиісті төлемді жүзеге асыруға міндетті болатын ең ерте күні өтеуді талап етпейді деп күтеді және сәйкесінше кесте клиенттердің өткен кезеңдердегі қаражатын талап ету туралы ақпарат негізінде Банк есептеген күтілетін ақша ағындарын көрсетпейді.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу мерзімі бойынша қаржы құралдарына талдау келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз мерзімде	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
Активтер						
Қолма-қол ақша және ақша қаражаттарының баламалары	105,214,700	-	-	-	-	105,214,700
Инвестициялық бағалы қағаздар	1,027,054	-	-	-	-	1,027,054
Клиенттерге несиелер мен аванстар	5,413,851	46,595,697	37,967,271	62,080,542	20,024,949	172,082,310
Инвестициялар	-	-	-	-	554,379	554,379
Басқа қаржы активтері	391,580	-	-	1,435	4,977	397,992
Жиыны	112,047,185	46,595,697	37,967,271	62,081,977	20,584,305	279,276,435
Міндеттемелер						
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	2,240	82,436	1,425,000	20,760,895	-	22,270,571
Клиенттердің қаражаты	72,365,742	29,668,317	68,241,989	1,465,132	122,254	171,863,434
Жалдау бойынша міндеттемелер	16,737	58,555	64,120	326,710	17,580	483,702
Басқа қаржылық міндеттемелер	331	8,374	29,815	45,603	37,204	121,327
Қаржылық міндеттемелер бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	72,385,050	29,817,682	69,760,924	22,598,340	177,038	194,739,034
Қаржы құралдары бойынша өтімділік алшақтығы	39,662,135	16,778,015	(31,793,653)	39,483,637	20,407,267	84,537,401

Кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша төлемдерге қатысты өтімділік талаптары өтеу мерзімдері бойынша талдауда жоғарыда көрсетілген тиісті міндеттемелердің сомасынан едәуір төмен, өйткені Банк әдетте осы міндеттемелер бойынша қаражатты үшінші тараптар талап етеді деп күтпейді. Жоғарыда келтірілген кестеге енгізілген қарыз беру бойынша шарттық міндеттемелердің жалпы сомасы міндетті түрде болашақта төленуі қажет болатын ақша қаражатының сомасын білдірмейді, өйткені бұл міндеттемелердің көпшілігі талап етілмеген немесе олардың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін тоқтатылуы мүмкін.

Талдау өтеу мерзімінің айырмашылығы ағымдағы шоттардағы қаражаттың тарихи тұрақтылығын көрсетпейді, оны қайтару дәстүрлі түрде жоғарыдағы кестелерде көрсетілгеннен ұзағырақ мерзім ішінде орын алды. Бұл қалдықтар кестелерде талап етілетін өтеуге жататын сомаларға енгізілген.

Төмендегі кестеде Банктің несиелік сипаттағы шартты және шарттық міндеттемелерінің шарттық мерзімі көрсетілген. Осы кестеде Банк кредиттік сипаттағы шарттық және шарттық міндеттемелердің қолданылу мерзімдерін осындай шарттардың аяқталған күнін негізге ала отырып ашуды ұсынды.

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	3 айдан аз	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
2025 ж.	4,595,211	20,407,602	43,408,802	75,206,079	143,617,694
2024 ж.	219,018	3,368,527	43,499,983	82,226,584	129,314,112

Клиент міндеттемені орындауды талап ете алатын ең ерте күн бойынша шартты және шарттық міндеттемелердің қолданылу мерзімі ұсынылған жағдайда, жоғарыда көрсетілген барлық міндеттемелер "3 айдан аз" санатында ұсынылатын болады.

Банк кредиттік сипаттағы барлық шарттық міндеттемелерді олардың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін орындау талап етілмейді деп күтеді.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл пайыздық мөлшерлемелер, валюта бағамдары және үлестік құралдардың бағалары сияқты нарықтық параметрлердегі өзгерістерге байланысты қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағындарының әділ құны өзгертін тәуекел. Валюталық позицияларды қоспағанда, Банктің нарықтық тәуекелдің айтарлықтай шоғырлануы болмайды.

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупі. Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупі пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін болғандықтан туындайды. Банктің 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар сауда емес қаржылық активтері мен қаржылық міндеттемелері жоқ.

Валюталық тәуекел. Валюталық тәуекел - Банк өз қызметін жүзеге асырған кезде шетел валюталары бағамдарының өзгеруіне байланысты шығындардың туындау тәуекелі. Шығындар тәуекелі Банктің валюталар бойынша позицияларын құндық мәнде қайта бағалаудан туындайды. Банк басшылығы валюталар бөлінісінде қабылданатын тәуекел деңгейіне қатысты лимиттерді белгілейді және олардың күнделікті негізде сақталуын бақылайды.

Келесі кестеде Банктің 31 желтоқсанда монетарлық активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ болжамды ақша ағындары бойынша айтарлықтай позициялары бар валюталар көрсетілген. Жүргізілген талдау теңгеге қатысты валюта бағамдарындағы ықтимал өзгерістердің жиынтық табыс туралы жеке есепке әсерін есептеуден тұрады (әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал кейбір монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуына байланысты). Барлық басқа параметрлер тұрақты мәндермен қабылданады. Кестедегі теріс сомалар жеке жиынтық кіріс туралы есепте ықтимал таза төмендеуді көрсетеді, ал оң сомалар ықтимал таза өсуді көрсетеді:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.		2024 ж.	
	Валюта бағамындағы өзгеріс, %	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс, %	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері
Валюта				
Ресей рублі	28.66%	(78)	4.55%	1,807
	-28.66%	78	-4.55%	(1,807)
Еуро	8.27%	601	1.76%	(159)
	-8.27%	(601)	-1.76%	159
АҚШ доллары	-4.01%	(3,912)	1.59%	(16,729)
	4.01%	3,912	-1.59%	16,729

Банкте ашық валюталық позицияларға лимиттер белгіленгендіктен және позиция белгіленген лимит шегінде болғандығына байланысты валюталық позиция бір жыл ішінде шамамен тең мәндерге ие болды.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің валюталық позициясы бұдан әрі ұсынылған:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Теңге	АҚШ доллары	Ресей рублі	Еуро	Басқа валюталар	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	68,586,327	28,271,772	1,108,914	3,124,216	134,160	101,225,389
Басқа банктердегі қаражат	5,343	-	-	-	-	5,343
Инвестициялық бағалы қағаздар	1,021,650	-	-	-	-	1,021,650
Клиенттерге несиелер	130,177,094	56,182,949	-	1,712,969	-	188,073,012
Инвестициялар	7,001	-	-	-	-	7,001
Басқа қаржы активтері	312,710	64,081	-	485	-	377,276
Қаржылық активтер	200,110,125	84,518,802	1,108,914	4,837,670	134,160	290,709,671
Міндеттемелер						
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	4,546,368	17,700,333	-	-	-	22,246,701
Клиенттердің қаражаты	90,873,490	66,962,545	348,229	4,978,058	98,132	163,260,454
Жалдау бойынша міндеттемелер	651,867	-	-	-	-	651,867
Басқа қаржылық міндеттемелер	111,198	10,495	156	308	-	122,157
Қаржылық міндеттемелер	96,182,923	84,673,373	348,385	4,978,366	98,132	186,281,179
Таза баланстық позиция	103,927,202	(154,571)	760,529	(140,696)	36,028	104,428,492

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің валюталық позициясы бұдан әрі ұсынылған:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Теңге	АҚШ доллары	Ресей рублі	Еуро	Басқа валюталар	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	65,504,144	26,453,172	276,670	12,922,509	58,205	105,214,700
Басқа банктердегі қаражат	1,027,054	-	-	-	-	1,027,054
Клиенттерге несиелер	98,893,262	70,246,953	-	2,942,095	-	172,082,310
Инвестициялар	554,379	-	-	-	-	554,379
Басқа қаржы активтері	303,493	94,422	-	77	-	397,992
Қаржы активтері	166,282,332	96,794,547	276,670	15,864,681	58,205	279,276,435
Міндеттемелер						
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	3,884,676	18,385,895	-	-	-	22,270,571
Клиенттердің қаражаты	76,280,836	79,430,489	236,537	15,873,166	42,406	171,863,434
Жалдау бойынша міндеттемелер	483,702	-	-	-	-	483,702
Басқа қаржылық міндеттемелер	106,065	14,899	94	269	-	121,327
Қаржылық міндеттемелер	80,755,279	97,831,283	236,631	15,873,435	42,406	194,739,034
Таза баланстық позиция	85,527,053	(1,036,736)	40,039	(8,754)	15,799	84,537,401

Пайыздық тәуекел

Банк нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің ауытқуының оның қаржылық жағдайына және ақша ағындарына әсеріне байланысты тәуекелді қабылдайды. Мұндай ауытқулар пайыздық маржа деңгейін жоғарылатуы мүмкін, бірақ пайыздық мөлшерлемелер күтпеген өзгерген жағдайда пайыздық маржа төмендеуі немесе шығынға әкелуі мүмкін. Басшылық пайыздық мөлшерлемелердің сәйкес келмеуінің қолайлы деңгейіне қатысты лимиттерді белгілейді және белгіленген лимиттердің сақталуын тұрақты негізде бақылауды жүзеге асырады.

Алайда, 2025 және 2024 жылы Банкте сауда портфолиосы болмады.

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің қаржылық жағдайының пайыздық тәуекеліне жалпы талдау келтірілген. Ол сондай-ақ өтеу мерзімдері бойынша бөліністе Банктің қаржылық активтері мен баланстық құн бойынша міндеттемелерінің жалпы сомаларын көрсетеді.

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз мерзімде	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	Жиыны
31 желтоқсан 2025 жыл					
Қолма-қол ақша және ақша қаражаттарының баламалары	99,059,247	-	-	-	99,059,247
Басқа банктердегі қаражат	-	-	-	5,343	5,343
Инвестициялық бағалы қағаздар	1,021,650	-	-	-	1,021,650
Клиенттерге несиелер мен аванстар	6,746,942	54,726,894	35,666,470	90,932,706	188,073,012
Жиыны қаржы активтері	106,827,839	54,726,894	35,666,470	90,938,049	288,159,252
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	721	55,647	6,783	22,183,550	22,246,701
Клиенттердің қаражаты	69,958,360	29,382,662	58,043,652	5,875,780	163,260,454
Жалдау бойынша міндеттемелер	18,569	82,136	104,021	447,141	651,867
Қаржылық міндеттемелер жиыны	69,977,650	29,520,445	58,154,456	28,506,471	186,159,022
2025 жылғы 31 желтоқсандағы таза алшақтық	36,850,189	25,206,449	(22,487,986)	62,431,578	102,000,230
31 желтоқсан 2024 жыл					
Қолма-қол ақша және ақша қаражаттарының баламалары	103,443,134	-	-	-	103,443,134
Инвестициялық бағалы қағаздар	1,027,054	-	-	-	1,027,054
Клиенттерге несиелер мен аванстар	5,413,851	46,595,697	37,967,271	82,105,491	172,082,310
Жиыны қаржы активтері	109,884,039	46,595,697	37,967,271	82,105,491	276,552,498
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	2,240	82,436	1,425,000	20,760,895	2,240
Клиенттердің қаражаты	72,365,742	29,668,317	68,241,989	1,587,386	72,365,742
Жалдау бойынша міндеттемелер	16,737	58,555	64,120	344,290	16,737
Қаржылық міндеттемелер жиыны	72,384,719	29,809,308	69,731,109	22,692,571	194,617,707
2024 жылғы 31 желтоқсандағы таза алшақтық	37,499,320	16,786,389	(31,763,838)	59,412,920	81,934,791

26 Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Банк қаржы құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелердің мониторингін жүзеге асырады. Төмендегі кестеде Банктің негізгі басшылары талдаған есептер негізінде тиісті есепті күнге арналған пайыздық мөлшерлемелер келтірілген. Бағалы қағаздарға қатысты пайыздық мөлшерлемелер есепті күнге нарықтық баға белгілеулеріне негізделген өтеуге кірістілікті білдіреді.

Жылына %	2025 жыл			Басқалары	2024 жыл			Басқалары
	EUR	USD	KZT		EUR	USD	KZT	
Активтер								
Қолма-қол ақша және ақша қаражаттарының баламалары	1.51	2.38	14.53	-	2.63	2.32	13.60	7.83
Басқа банктердегі қаражат	-	-	-	-	-	-	-	-
Инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	13.76	-	-	-	13.76	-
Клиенттерге несиелер мен аванстар	10.46	8.68	20.62	-	8.92	8.58	18.74	-
Инвестициялар	-	-	-	-	-	-	-	-
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	-	-	-
Міндеттемелер								
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	-	6.9	5.47	-	-	6.90	8.50	-
Клиенттердің қаражаты	-	-	-	-	-	-	-	-
- ағымдағы және есеп айырысу шоттары	-	-	-	-	-	-	-	-
- мерзімді депозиттер	0.91	2.01	16.70	-	0.55	2.43	14.28	-
Жалпау бойынша міндеттемелер	-	-	12.47	-	-	-	11.60	-
Басқа қаржылық міндеттемелер	0.91	2.01	16.70	-	0.50	0.52	0.50	0.50

Егер 2025 жылғы 31 желтоқсанға ұлттық валютадағы пайыздық мөлшерлемелер 500 базистік пунктке және шетел валютасындағы 200 базистік пунктке төмен болса, ал басқа айнымалылар өзгеріссіз қалса, бір жылдағы пайда 1,067 миллион теңгеге (2024 жыл: 3,406 миллион теңгеге) аз соманы құрайтын еді, негізінен, нәтижесінде көп пайыздық талаптар бойынша төмен пайыздық кірістер.

Ал егер 2025 жылғы 31 желтоқсанда ұлттық валютадағы пайыздық мөлшерлемелер 500 базистік пунктке және шетел валютасында 200 базистік пунктке жоғары болса, ал басқа айнымалылар өзгеріссіз қалса, бір жылдағы пайда 1,050 миллион теңгеге (2024 жыл: 2,693 миллион теңгеге) артық соманы құрайтын еді негізінен пайыздық талаптар бойынша жоғары пайыздық кірістердің нәтижесінде.

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел - бұл жүйелік сәтсіздікке, қызметкерлердің қателіктеріне, алаяқтыққа немесе сыртқы оқиғаларға байланысты туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі жұмысын тоқтатқан кезде Операциялық тәуекелдер беделге нұқсан келтіруі, құқықтық салдары болуы немесе қаржылық шығындарға әкелуі мүмкін. Банк барлық Операциялық тәуекелдер жойылды деген болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесі арқылы және бақылау және ықтимал тәуекелдерге тиісті жауап беру арқылы Банк мұндай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді, қол жеткізу құқықтарын, бекіту және салыстыру рәсімдерін, персоналды оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда, бағалау рәсімдерін тиімді бөлуді көздейді.

27 Әділ құнды бағалау

Әділ құнды бағалау рәсімдері

Банк Басқармасы саясат пен рәсімдерді Банктің меншігіндегі жылжымайтын мүліктің әділ құнын мерзімді бағалау ретінде анықтайды.

Банктің жері мен ғимараттарын бағалау үшін үшінші тарап бағалаушылары тартылады. Бағалаушыны таңдауды анықтайтын критерийлерге нарықты білу, бедел, тәуелсіздік және кәсіби стандарттарды сақтау кіреді.

Әрбір есепті күнге банк басшылығы банктің есеп саясатына сәйкес қайта бағалау не қайта талдау талап етілетін активтер мен міндеттемелер құнының өзгерістерін талдайды. Осы талдаудың мақсаттары үшін банк басшылығы бағалау есептеулеріндегі ақпаратты шарттармен және басқа да маңызды құжаттармен салыстыра отырып, алдыңғы бағалау кезінде пайдаланылған негізгі бастапқы деректерді тексереді. Үшінші тарап бағалаушыларымен бірге банк басшылығы әрбір актив пен міндеттеменің әділ құнының әрбір өзгерісін тиісті сыртқы көздермен салыстырып, берілген өзгерістің негізді екенін анықтайды.

27 Әділ құнды бағалау (жалғасы)

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кеңсе ғимараттары мен негізгі құралдардың бөлігі ретінде жерді тәуелсіз бағалау жүргізілді. Бағалауды кәсіби біліктілігі бар және өзінің орналасқан жері мен санаты бойынша бағаланатын жылжымайтын мүлікке ұқсас мүлікті бағалаудың кәсіби тәжірибесі бар "мүлікті бағалау кафедрасы" ЖК кәсіби бағалаушылардың тәуелсіз фирмасы жүргізді.

Алматы қаласының Алмалы ауданындағы жылжымайтын мүлік құнының өзгеру динамикасындағы айырмашылықты және Банк басшылығының талдауын ескере отырып, ғимараттар мен жердің баланстық құны нарықтық конъюнктураны барабар көрсетеді және олардың құны шамамен нарықтық құнға тең деп шешім қабылданды. Осыған байланысты 2024 және 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк оларды қайта бағалауды жүргізбеді.

Әділ құн иерархиясы

Банк бағалау моделіне байланысты қаржы құралдарының әділ құнын анықтаудың және ол туралы ақпаратты ашудың мынадай иерархиясын пайдаланады:

- 1 деңгей: бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы баға ұсыныстары (түзетілмеген).
- 2-деңгей: есепке алынған әділ құнға айтарлықтай әсер ететін барлық бастапқы деректер тікелей немесе жанама түрде байқалатын басқа модельдер.
- 3-деңгей: есепте көрсетілген әділ құнға айтарлықтай әсер ететін барлық бастапқы деректер нарықта байқалмайтын модельдер.

Әділ құн туралы ақпаратты ашу мақсатында Банк активтер мен міндеттемелердің кластарын актив немесе міндеттеме бойынша табиғат, сипаттамалар мен тәуекелдер, сондай-ақ әділ құн иерархиясындағы деңгей негізінде анықтады.

Мың қазақстандық теңгемен	Бағалау күні	Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау			
		1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
2025 ж.					
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Негізгі құралдар-жер және ғимараттар					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	-	3,863,482	3,863,482
Сатуға арналған айналымнан тыс активтер					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	-	6,895,384	6,895,384
Инвестициялар					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	7,001	-	7,001
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары					
	31 желтоқсан 2025 ж	2,166,519	98,866,309		101,032,828
Басқа банктердегі қаражат					
	31 желтоқсан 2025 ж		4,605		4,605
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар					
	31 желтоқсан 2025 ж		926,972		926,972
Клиенттерге несиелер					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	-	181,323,521	181,323,521
Басқа қаржы активтері					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	-	377,276	377,276
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	23,704,803	-	23,704,803
Клиенттердің қаражаты					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	-	155,361,913	155,361,913
Жалдау бойынша міндеттемелер					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	-	651,867	651,867
Басқа қаржылық міндеттемелер					
	31 желтоқсан 2025 ж	-	-	122,157	122,157

27 Әділ құнды бағалау (жапғасы)

Мың қазақстандық теңгемен	Бағалау күні	Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау			
		1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
2024 ж.					
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Негізгі құралдар-жер және ғимараттар	31 желтоқсан 2024 ж	-	-	3,844,179	3,844,179
Сатуға арналған айналымнан тыс активтер		-	-	8,489,108	8,489,108
Инвестициялар	31 желтоқсан 2024 ж	-	7,001	-	7,001
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	31 желтоқсан 2024 ж	1,774,848	103,439,852	-	105,214,700
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	31 желтоқсан 2024 ж	-	993,976	-	993,976
Клиенттерге несиелер	31 желтоқсан 2024 ж	-	-	171,700,668	171,700,668
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	31 желтоқсан 2024 ж	-	-	547,378	547,378
Басқа қаржы активтері	31 желтоқсан 2024 ж	-	-	397,992	397,992
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	31 желтоқсан 2024 ж	-	22,582,583	-	22,582,583
Клиенттердің қаражаты	31 желтоқсан 2024 ж	-	-	167,155,605	167,155,605
Жалдау бойынша міндеттемелер	31 желтоқсан 2024 ж	-	-	483,702	483,702
Басқа қаржылық міндеттемелер	31 желтоқсан 2024 ж	-	-	121,327	121,327

Әділ құны бойынша есепке алынбайтын қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны

Төменде қаржылық жағдай туралы есепте әділ құн бойынша көрсетілмейтін Банктің қаржы құралдарының сыныптары бөлінісінде баланстық құн мен әділ құнды салыстыру келтірілген.

Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құнының мәндері көрсетілмеген.

Мың қазақстандық теңгемен	2025 ж.			2024 ж.		
	Баланстық құн	Әділ құн	Танылмаған табыс/ (шығыс)	Баланстық құн	Әділ құн	Танылмаған табыс/ (шығыс)
Қаржылық активтер						
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	101,225,389	101,032,828	(192,561)	105,214,700	105,214,700	-
Басқа банктердегі қаражат	5,343	4,605	(738)	-	-	-
Амортизация бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,021,650	926,972	(94,678)	1,027,054	993,976	(33,078)
Клиенттерге несиелер	188,073,012	181,323,521	(6,749,491)	172,082,310	171,700,668	(381,642)
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	547,378	547,378	-
Басқа қаржы активтері	377,276	377,276	-	397,992	397,992	-
Қаржылық міндеттемелер						
Басқа банктер мен несие мекемелерінің қаражаты	22,246,701	23,704,803	(1,458,102)	22,270,571	22,582,583	(312,012)
Клиенттердің қаражаты	163,260,454	155,361,913	7,898,541	171,863,434	167,155,605	4,707,829
Жалдау бойынша міндеттемелер	651,867	651,867	-	483,702	483,702	-
Басқа қаржылық міндеттемелер	122,157	122,157	-	121,327	121,327	-
Іске асырылмаған әділ құнның танылмаған өзгерісінің жиыны			(597,029)			3,981,097

27 Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Бағалау және болжау модельдер

Төменде жеке қаржылық есептілікте әділ құн бойынша көрсетілетін активтер мен міндеттемелердің әділ құны айқындалған модельдер мен жорамалдар, сондай-ақ қаржылық жағдай туралы жеке есепте әділ құн бойынша бағаланбайтын, бірақ әділ құны ашылатын баптар сипатталған.

Негізгі құралдар-жер және ғимараттар. Банктің жері мен ғимараттарының әділ құны нарықпен салыстыру әдісімен анықталды. Бұл бағалауды білдіреді белгілі бір жылжымайтын мүліктің сипатындағы, орналасқан жеріндегі немесе күйіндегі айырмашылықтарға байланысты түзетілген нарықтық операциялардың бағаларына негізделген.

Әділ құны олардың баланстық құнына тең болатын активтер. Өтімді немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың әділ құны шамамен баланстық құнға тең болады. Бұл рұқсат талап етілгенге дейінгі салымдарға және белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын несиелер. Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын кредиттердің әділ құны тәсілдер жиынтығын пайдалана отырып айқындалады. Қажет болған жағдайда несиелердің әділ құны қарыз алушы немесе соған ұқсас ұйымдар шығарған борыштық бағалы қағаздардың бақыланатын бағалары негізінде бағаланады. Басқа жағдайларда бағалау дисконтталған құнды есептеу модельдеріне негізделген ішкі модельдерді қолдана отырып немесе белгілі бір жағдайларда (мысалы, кепіл ретінде ұсталатын активтер бойынша ақша ағындарына қатысты) – сыртқы бағалау көздерін қолдана отырып жүзеге асырылады. Бағалау үлгілері үшін бақыланбайтын бастапқы деректерге қарыз алушының операциялық қызметі нәтижесінде күтілетін ақша ағындарымен немесе қамтамасыз етуді бағалаумен байланысты несиелік, нарықтық және өтімділік тәуекелдеріне түзетулер кіреді.

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер. Бағалау әдістеріне таза ағымдағы құнын бағалау және ақша ағындарын дисконттау модельдері және нарықтық баға белгілеулері белгілі ұқсас құралдармен салыстыру кіреді. Бағалау үшін пайдаланылатын пайымдаулар мен деректерге тәуекелсіз және базалық сыйақы мөлшерлемелері, несиелік спрэдтер және дисконттау мөлшерлемелерін, акциялар мен облигациялардың баға белгілеулерін және валюта бағамдарын бағалау үшін қолданылатын басқа түзетулер жатады. Бағалау әдістері нарықтық тәуелсіз қатысушылары анықтаған есепті күндегі жағдай бойынша қаржы құралының құнын көрсететін құнды анықтауға бағытталған.

Белгіленбеген құралдардың, клиенттерге берілетін кредиттердің, клиенттер депозиттерінің, кредиттік ұйымдардағы қаражаттардың, басқа банктердің қаражаттарының, өзге де қаржы активтері мен міндеттемелерінің, қаржылық жалдау жөніндегі міндеттемелердің әділ құны қазіргі уақытта ұқсас шарттармен, кредиттік тәуекелмен және өтеу мерзімімен берешек бойынша қолданыстағы ставкаларды пайдалана отырып, болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бағаланады. Басшылық қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін келесі болжамдарды қолданады:

Басшылық қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін келесі болжамдарды қолданады:

- корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер және бөлшек клиенттерге берілген кредиттер бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін теңдедегі активтер үшін 18.6-22.0%, шетел валютасындағы активтер үшін тиісінше 5.6-7.4% дисконттау мөлшерлемелері пайдаланылды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 8.0-27.0% және 5.5-14.0%, тиісінше);
- корпоративтік және бөлшек клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері бойынша болжамды болашақ ақша ағындарын есептеу үшін теңдедегі депозиттер үшін 14.6-17.0%, тиісінше шетел валютасындағы депозиттер үшін 0.9-2.4% дисконттау мөлшерлемелері пайдаланылды (2024 жылғы 31 Желтоқсанда тиісінше 7.0-17.7% және 0.1-4.0%).

27 Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Әділ құны бойынша бағаланатын 3-деңгейдегі елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер және қаржылық емес құралдардың негізгі жорамалдардағы өзгерістерге сезімталдығы.

Келесі кестеде 2024 және 2025 жылғы 31 желтоқсандағы ең маңызды бақыланбайтын бастапқы деректердің өзгеруіне әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жатқызылған банк ғимараттары мен жерінің әділ құнын бағалаудың сезімталдығы туралы жинақталған ақпарат берілген:

Бақыланбайтын бастапқы деректер	Ауқымы	Сезімталдықтың сипаттамасы
Сауда жеңілдігі	0,0%– 10,0% –27,0%–	Сауда жеңілдіктерінің өсуі/төмендеуі жер мен банк ғимараттарының әділ құнының төмендеуіне/өсуіне әкелуі мүмкін.
Алаңға түзету	9,0%	Ауданға түзетудің ұлғаюы/азаюы жер мен банк ғимараттарының әділ құнының өсуіне/төмендеуіне әкелуі мүмкін.
Нысаналы мақсатқа түзету	3,7%–6,2%	Мақсатты түзетудің жоғарылауы/төмендеуі жер мен банк ғимараттарының әділ құнының өсуіне / төмендеуіне әкелуі мүмкін.

28 Қаржылық емес активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау

Өтімділік тәртібімен қаржылық жағдай туралы есептің баптарын ұсыну

Банкте нақты анықталған операциялық цикл жоқ, сондықтан Банк қаржылық жағдай туралы жеке есепте жеке айналым және ұзақ мерзімді активтер мен ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді міндеттемелерді ұсынбайды. Оның орнына активтер мен міндеттемелер өтімділік тәртібімен ұсынылады. Күтілетін өтеу мерзімдері бойынша қаржы құралдарын талдау 26-ескертпеде келтірілген. Төмендегі кестеде 26-ескертпеде келтірілген талдауға енгізілмеген баптар үшін Есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай өткенге дейін немесе кейін өтеуге немесе өтеуге күтілетін сомалар туралы ақпарат берілген.

Төмендегі кестеде активтер мен міндеттемелер оларды өтеудің күтілетін мерзімдері тұрғысынан берілген. Банктің өтеу жөніндегі шарттық дисконтталмаған міндеттемелері туралы ақпарат 26-ескертпеде ашылған.

Мың қазақстандық теңгеммен	2025 ж.			2024 ж.		
	1 жыл ішінде	1 жылдан астам	Жиыны	1 жыл ішінде	1 жылдан астам	Жиыны
Сатуға арналған айналыстан тыс активтер	6,895,384	-	6,895,384	8,489,108	-	8,489,108
Негізгі құралдар	-	5,889,398	5,889,398	-	4,823,657	4,823,657
Материалдық емес активтер	-	1,050,946	1,050,946	-	792,465	792,465
Ағымдағы салық міндеттемелерін алдын ала төлеу	26,278	-	26,278	26,278	-	26,278
Басқа активтер	580,730	-	580,730	1,393,680	-	1,393,680
Барлығы қаржылық емес активтер	7,502,392	6,940,344	14,442,736	9,909,066	5,616,122	15,525,188
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	-	326,362	326,362	-	183,695	183,695
Басқа қаржылық емес міндеттемелер	1,091,112	53,269	1,144,381	768,675	-	768,675
Қаржылық емес міндеттемелердің жиынтығы	1,091,112	379,631	1,470,743	768,675	183,695	952,370

29 Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

2024 және 2025 жылдары Банк Түркия Республикасының мемлекеттік органдарымен немесе олардың бақылауындағы компаниялармен ешқандай маңызды мәмілелер жасаған жоқ.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі басқарушы персоналдың кредиттері жылдық 10% -18% (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: жылдық 8% -18%) және 2026-2034 жылдары (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 2025-2034 жылдары) өтеу мерзімдерінде сыйақы мөлшерлемелері болды.

Бақылаушы акционердің 35,000,000 АҚШ доллары сомасындағы депозиті 2028 жылғы желтоқсанда қайтару мерзімімен 6.9% мөлшерлеменен тартылды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұйымдардың жалпы бақылаудағы кредиттері жылдық 19% -19.2% сыйақы мөлшерлемесіне және 2029 жылы өтеу мерзіміне ие болды.

Төменде 2025 жылға арналған негізгі басқару персоналының 10 мүшесіне (2024 жылға: 10 мүшеге) сыйақы туралы ақпарат берілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Қызметкерлерге жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	243,025	202,757
Әлеуметтік қамтамасыздандыруға аударымдар	25,900	18,661
Негізгі басқару персоналына сыйақы жиыны	268,925	221,418

30 Капиталдың жеткіліктілігі

Банк өз қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Банк капиталының жеткіліктілігі ҚР ҰБ белгілеген басқа әдістерді, нормативтерді пайдалана отырып бақыланады.

2025 және 2024 жылдар ішінде Банк капиталға қатысты барлық сыртқы белгіленген талаптарды толық орындады.

Банк үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты Банктің капиталға қатысты сыртқы талаптарды сақтауын қамтамасыз ету және қызметті жүзеге асыру және Акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті жоғары несиелік рейтинг пен капиталдың жеткіліктілік нормативтерін сақтау болып табылады.

Банк өз капиталының құрылымын басқарады және оны жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің экономикалық жағдайлары мен тәуекел сипаттамаларындағы өзгерістер аясында түзетеді. Өткен жылдармен салыстырғанда капиталды басқару мақсаттары, саясаты мен рәсімдерінде өзгерістер болған жоқ.

ҚР ҰБ белгілеген қолданыстағы талаптарға сәйкес Банктер мыналарды қолдауы керек:

- Негізгі капиталдың нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық өлшемін (k1) ескере отырып есептелген кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелер, активтер, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелер сомасына қатынасы.
- Инвестицияларды шегергендегі 1 деңгейдегі капиталдың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелер сомасына қатынасы, активтер, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелер нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық өлшемін (k1–2) ескере отырып есептелген.
- Мөншікті капиталдың нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық өлшемін (k2) ескере отырып есептелген кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелер, активтер, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелер сомасына қатынасы.

Жоғарыда көрсетілген коэффициенттерді есептеу мақсаттары үшін инвестициялар заңды тұлғаның акционерлік капиталына (жарғылық капиталға қатысу үлесіне), сондай-ақ жиынтық мөлшері банктің 1-деңгейдегі капиталы мен 2-деңгейдегі капиталының жалпы мөлшерінің 10% - нан асатын заңды тұлғаның реттелген борышына салынатын салымдар болып табылады.

30 Капиталдың жеткіліктілігі (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсанға қарай Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің талаптарына сәйкес басшылық ұсынған ақпарат негізінде есептелген Банктің капиталының талдауы көрсетілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
1-деңгейдегі капитал	116,349,539	98,317,754
2-деңгейдегі капитал	-	-
Барлығы капитал	116,349,539	98,317,754
Тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер, шартты және ықтимал міндеттемелер, ықтимал талаптар мен міндеттемелер	318,610,345	317,221,650
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті k1 (кем дегенде 5,5%)	36.5%	31%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті k1-2 (минимум 6,5%)	36.5%	31%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті k2 (кем дегенде 8,0%)	36.5%	31%

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
1-деңгейдегі капитал		
Акционерлік капитал	48,500,000	48,500,000
Қайта бағалау резервтері	279,921	316,747
Бөлінбеген пайда	49,153,123	23,938,468
Жинақталған ашық резерв	1,177,175	1,177,175
Ағымдағы жылдың шығыны	18,290,266	25,177,829
Материалдық емес активтер, соның ішінде гудвилл	(1,050,946)	(792,465)
Барлығы 1-деңгейдегі капитал	116,349,539	98,317,754
2-деңгейдегі Капитал		
Қайта бағалау қоры	-	-
Реттелген қарыз	-	-
Барлығы 2-деңгейдегі капитал	-	-
Барлығы капитал	116,349,539	98,317,754

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2025 ж.	2024 ж.
Несиелік тәуекелді ескере отырып, өлшенген активтер	254,660,900	265,113,796
Несиелік тәуекелді ескере отырып, өлшенген шартты және ықтимал міндеттемелер	48,799,463	41,260,891
Нарықтық тәуекелді ескере отырып, есептелген активтер және шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелер	140,950	76,625
Операциялық тәуекел	15,009,032	10,770,338
Тәуекелдердің жалпы сомасы	318,610,345	317,221,650

31 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Банктік қызмет жайлы жаңа заң

2026 жылғы 19 наурызда Қазақстанда жаңа «Банк ісі туралы» Заң күшіне енді, ол Банктің қызметіне елеулі әсер етпеді. Жоғарыда аталған заң күшіне енгенге дейін берілген банктік және басқа операцияларды жүзеге асыру лицензиясы негізінде жұмыс істейтін банктер алты ай ішінде өз лицензияларын универсалды банктік лицензияға ауыстыру үшін уәкілетті органға өтініш беруі тиіс.

Таяу Шығыстағы саяси жағдай

Банкте Иранмен тікелей байланысты немесе Иран компанияларымен тікелей іскерлік қатынаста болатын клиенттер жоқ. Сондықтан АҚШ пен Иран арасындағы қақтығыстың күшеюі Түркияда қызмет ететін Банктің клиенттеріне елеулі әсер етпейді деп күтілуде.

2026 жылдың ақпанына дейін Банк өз еркін долларлық ликвидтігінің бір бөлігін Катар Мемлекетінде тіркелген банкке орналастырды. Бұл операциялар қысқа мерзімді сипатта болып, есепті күнге дейін аяқталған, бұл өңірлік тәуекелдердің Банктің ликвидтілік жағдайына ықтимал әсерін азайтады.

Банктің қарсы тарап банктерінің басым бөлігі Қазақ Республикасы мен Түркия Республикасында шоғырланған. Бұл юрисдикциялар аталған қақтығыстан тікелей зардап шекпейді және тұрақты қаржы жүйесі мен төлем инфрақұрылымын сақтап отыр. Осы қарсы тараптармен өзара әрекеттесу қалыпты түрде жалғасуда, есеп айырысуларда ешқандай үзіліс немесе операцияларға шектеулер жоқ.